

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta, — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnističu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Razveljavljena konfiskacija.

Naš list je bil dne 31. oktobra 1899. zaplenjen. Zasežen je bil ves članek „Pereat škof“, a deželno sodišče te konfiskacije ni potrdilo. Državno pravdnništvo se je proti temu pritožilo na višje sodišče v Gradcu, a ni ničesar opravilo. Višje sodišče je odločilo pritožbo državnega pravdnništva in je potrdilo razveljavljenje konfiskacije z naslednjo odločbo:

G. Z. D. 194/99

Pr. VI. 60/99

1. C. kr. višje deželno sodišče v Gradcu, IV. senat, kot sodni dvor II. instance je po zaslišanju c. kr. višjega državnega pravdnika sklenilo, odbiti pritožbo c. kr. državnega pravdnništva v Ljubljani proti sklepu c. kr. deželnega kot tiskovnega sodišča istotam z dne 7. novembra 1899, G. Z. Pr. VII. 60/99

1. radi odrečenega potrjenja konfiskacije št. 250 periodične tiskovine „Slovenski Narod“ z dne 31. oktobra 1899 in to uvaževaje, da inkriminirani uvodni članek, ki govori o dne 26. oktobra 1899 baje na kolodvoru v Ljubljani dogodivši se demonstraciji, konstatuje razpor mej slovenskim kmetiskim prebivalstvom in katoliško duhovščino ter pripisuje krivdo za to neko- rektnemu postopanju duhovščine in ljubljanskega škofa, nikjer pa ne kaže namena, ščuvati niti direktno niti indirektno k sovražnosti proti duhovniškemu stanu.

V Gradcu, dne 15. novembra 1899.

Gleispach I. r.

O nauku, ki izhaja iz tega razveljavljenja, govorili bomo morda o drugi priliki. Za danes se hočemo omejiti na to, da ponatisnemo konfiskovani članek. Ta se glasi: „Pereat škof!“

V četrtek, ko so odhajali dolenjski udeležniki občnega zbora kranjske kmetijske družbe, prišlo je na kolodvoru do velike demonstracije. Iz sto in sto grl je zaoril klic: pereat dr. Šusteršič, in potem klic: pereat škof!

Pereat škof! Kar obstoji stolica sv.

Nikolaja, se ta klic menda še ni slišal. Našemu narodu je vcepljeno, če ne vtepeno, posebno spoštovanje do duhovščine sploh, zlasti pa do cerkvenih dostojanstvenikov. Cerkev pripisuje svojim služabnikom posebno, skrivnostno dostojanstvo, vsled katerega bi jim morali verniki izkazovati prav izredno spoštovanje. To se naroda že stoletja sem na vse načine zabičava, a če je narod, če so preprosti kmetovalci navzlic temu v četrtek kričali: pereat škof — je to dokaz, da je do grla sit pritiska duhovniške kaste, da se je začel probujati iz duševnega mrtvila in otrsati spon, v katere je vklepen.

Pereat škof! Tako se je v četrtek klicalo višjemu dušnemu pastirju, ki še ni dolgo v deželi, in ki je bil ob svojem prihodu uprav kraljevsko sprejet. Ta čudovito nagla in popolna prememba v mišljenju naroda je tak pojav, da bi moral njegovo knezjoško milost napotiti k resnemu razmišljanju o njega vzrokih in nagibih.

Morda se bo Njega milost tolažil s tem, da je ta klic uspeh liberalne agitacije proti njegovim zavodom. To bi bila jako slaba tolažba in dokaz velike kratkovidnosti in zaslepljenosti, katero bi bilo iskreno obžalovati v interesu cerkve same. Saj je vendar brez dvoma, da tiče vzroki globlje, da nevolje vernega slovenskega ljudstva ni provzročila agitacija, nego da je nastala iz spoznanja pogubnosti škofovih namenov.

Škof je pozabil stari nauk, ki nam ga daje zgodovina. Škof je pozabil, da se taka institucija, ki naj vživa spoštovanje in zaupanje vsega naroda, da se cerkev ne sme porabiti za orodje velikih krivic, za strankarske in osebne namene, in da je škofova prva dolžnost skrbeti, da v narodu ne nastane nezaupnost proti cerkvi. Kdor je moder, ne bo grešil na prizanesljivost in zaupnost ljudstva in se bo vzdržal vsega, kar obudi v človeškem srcu srd in plamtečo jezo.

Njega milost pa se ni ravnal po tem lepem nauku. Njegovo postopanje o zadevi

konsumnih društvih je obudilo proti njemu nezaupnost. Kar počenja duhovščina v teh konsumnih društvih, to je podkopalo in zadušilo ves ugled, kar ga je imela. Naš kmet je spoznal, da zlorablja duhovščina svoj vpliv in svojo veljavo v svoje zasebne namene. Duhovniku kot takemu je zaupal, ali ko je duhovnika zagledal v štacuni, nastal je v njegovi duši sum, da hoče vse pograbit, da se je lotil kupčije iz koristolovstva, in ta sum ga ni več zapustil, nego se je še posebno utrjeval, ko je izvedel, da se škof strinja s tem počenjanjem svoje duhovščine, in da jo odobrava.

Naposled je pa prišel še škofov harač, kruti davek, ki se je naložil siromašnemu prebivalstvu za zavode, katerih potrebe tudi najprostejši narod ne uvidi. Tudi najprostejši človek ne verjame, da bi sedanje gimnazije ne zadostovale, tudi najprostejši človek, če zna le misliti, ne more verjeti, da bi se v naših srednjih šolah mladina slabo vzgajala, in da je njegova dolžnost, s svojimi krvavo zasluženimi krajcarji ustanavljati zavode, katere more ustanavljati in vzdržavati država. To je naredilo konec kmetiski potrpežljivosti in prizanesljivosti, to je nastalo nezaupanje premenilo v srd in plamtečo jezo.

Seveda ni to jedini vzrok izbruhu nevolje, ki se je pojavil v četrtek na kolodvoru. Vzrokov je še drugih. Terorizem duhovnikov v političnih in gospodarskih zadevah, fanatizem, s katerim preganjajo vsacega, kdor se jim ne uklanja, strupena brezobzirnost, s katero nastopajo proti vsakemu, ki ne misli tako, kakor oni, drznost, s katero posegajo v zasebno in celo rodbinsko življenje, vse to je sčasoma napolnilo ljudsko dušo z gnevom, a ko je to ljudstvo naposled še videlo, da mu hoče klerikalstvo ukrasti celo njegovo kmetijsko družbo, jedino organizacijo, ki mu kaj koristi, tedaj je ta gnev narasel do ljutosti. Z vseh strani je ljudstvo hitelo v Ljubljano, da prepreči ta naklep, priprosti kmetje so insultirali duhovnike, ki so jih prigovarjali, naj glasujejo za klerikalno listo, in

končno so ti kmeti ljudje, poslavljajoči se od Ljubljane, dali svojim čutilom duška s klicem: Pereat škof!

Želeli bi, da bi ta demonstracija privedla Nj. milost gospoda knezoškofa do spoznanja, da je krenil na napačno pot. Zavozil jo je popolnoma. Razmerje mej narodom in mej cerkveno armado je postalo tako, kakršno je bilo razmerje mej angleškim narodom in mej Cromwellovo vojsko v zadnjih letih po usmrčenju kralja Karola. To kar je Cromwellovo vojaštvo ločilo od naroda, to loči tudi slovenski narod na Kranjskem od armade njegove milosti gospoda knezoškofa ljubljanskega, in kakor je angleški narod po Cromwellovi smrti porabil priliko, da se otrese jarma vojske, tako je tudi slovenski narod se začel dvigati proti tisti kasti, ki ga hoče potisniti pod svoj podplat.

Nam je naposled vse jedno, če misli Nj. milost vladati s fanatizmom in s terorizmom ali ne. Če se mu ne smili stolica sv. Nikolaja, naj nadaljuje, kar je počel. Prepričal se bo, da tudi duhovniki in škofje ne smejo prekoračiti gotovih mej. S potrpežljivostjo, z zmernostjo in obzirnostjo se dá sicer še marsikaj popraviti, kar se je v zadnjem desetletju pokvarilo, ali zdi se nam, da niti pri škofu, niti pri njegovih svetovalcih ni dobre volje, storiti tak korak. Slobodno jim. Naj nadaljujejo kar so začeli. Vse se bode nad njimi samimi maščevalo. Reakcija se je že začela, kakor je pokazal klic, ki je zaoril iz 300 grl, klic: „Pereat škof!“

Konsumna društva.

Nemški krščanski socialisti, tisti, pri katerih so naši klerikalci v šolo hodili, in od katerih so si skoro vso svojo modrost izposodili, so dne 14. novembra predložili poslanski zbornici zanimiv predlog glede konsumnih društev.

Podpisali so ta predlog prve glave krščanskih socialistov, Lueger, princ Liechtenstein, dr. Pattai, dr. Weiskirchner, Leopold

LISTEK.

Sobotno pismo.

Pretekli teden je bil v Ljubljani ne navadno živahen, in zato je meni, gospod urednik, močno ugajal: nekaj zato, ker smo imeli „sv. Lišpete semenj“ in torej vseh šest dni liberalci kot klerikalci „živahen promet“, nekaj pa zato, ker ni „komet“ naše zemlje „razbil“ in se tudi ne vanjo zaletel, in smo torej vsaj za triinšestdeset let spet brez skrbi, če nas seveda Bog poprej k „poslednji sodbi“ ne pokliče ali pa naši domači „Buri“, ki v jednomer na nas streljajo, ne „fentajo“.

Ker sem že omenil Burov, z veseljem konstatujem, da simpatizujemo z njimi na Kranjskem ne le liberalci, nego tudi naši klerikalci in pa tisti ljubljanski pangermani, ki odkladajo svoje smeti v obskurni graški „Tagblatt“ oziroma „Deutsche Stimmen aus Krain und Kustenland“. Tacih slučajev pa ni obilo, menda samo — jeden.

Glede ljubljanskih klerikalnih Burov mi je omeniti, da se organizujejo zdaj za ustanovitev „glavne kmetijske zadruge“ in pravijo, da bo ta naskok na „Kmetijsko družbo“ hud in nevar! To organizacijo raztegujejo tudi na semnje, kakor se je videlo baš iz agitacije na ljubljanskem „Lišpe-

tinem semnju“. — S „katoliško podlago“ ni šlo pri občnem zboru 26. oktobra, zdaj so zapisali na svoj recept „Katoliško žlindro sv. Tomaža“, ki neki bolj „vleče“, a lekarna so ji farovži in kar farovži dirigirajo.

V tem oziru so naši „Buri“ bolj dosledni kakor pa naši Angleži v kranjski hranilnici. Dočim so n. pr. samoslovenske hišne tablice vrgli proč in jih vrnil z opazko, da taci ne marajo, se samoslovenskih goldinarjev in bankovcev iz naših žepov nikoli ne branijo in niti najprostejšega kmetiča titulirajo tam pri svojih „črno-rudeče-žoltih“ mizah z „gospodom“, če slutijo, da bo kaj — vložil! Drugače je pa ta gospoda med nami malo občutljiva, da ji le kaže židovski g'schäft!

V teh „kritičnih časih“ se nam mora n. pr. tak pangermanski steber, kakor je „Kranjska stavbna družba“ uprav smiliti, če je res, da bi bila oni dan morala likvidacijo napovedati, ako bi ji baro n. Hein ne bil s svojim vplivom na pomoč priskočil in ji pripomogel do dobave — gradnje nove justične palače! Vsaj govori se tako!

Takov je finančni položaj naših Nemcev — velikih in malih — v Ljubljani in na Kranjskem sploh. Pri nas so obogateli, zdaj pa tolčejo — ob žep!

Izmej vseh dni tega tedna se mi je najbolj dopala — sredo. Li veste zakaj? Tega dne zvečer je v „Katoliškem domu“

predaval mali Evgen Lampe s slabotnim svojim „lasom“ — „o temnem srednjem veku“. Dejal je, da so n. pr. cerkvene postavbe kapitalizem — zabranjevale (!?), da je cerkev že v 13. stoletju ustanavljala brezobrestne kreditne družbe in trgala kmeta iz rok oderuhov; zadruge, ki so imele cerkveni (!) značaj, so varovale domače obrtnike tuje (!) konkurence i. dr. in — glavna misel tega predavanja je neki bila — kakor pravi sam „Slovenec“: Tudi v srednjem veku se je godilo marsikaj slabega, a javni red je bil pravičen, je varoval svobodo in skrbel zato, da je bilo premoženje enakomerno razdeljeno med ljudstvom“. Kaj se je slabega godilo takrat, tega Evgen Lampe ubogim poslušalcem ni maral naštet, ker se je bal, da bi do zjutraj ne zdelal „tvarine“. Zato je našteval seveda le „dobra dela“. O ti „stari vek“ — v novi izdaji! Kako osrečuješ v sedanjem veku ljudi na tej grešni zemlji! To bi znali povedati tisoči in tisoči ljudi in — stotine hranilničnih knjižic, posestev, in drugi „blagri tega sveta“, s katerimi se masé — ne ljudstvo — ampak cerkveni gospodje, kar jih je od dr. Missie navzdol notri do — tolstih trebuhov naših ubogih fajmoštrov in kuharic.

Prav za prav pa jaz nisem univerzalni genij Evgen Lampe, da bi Vas, gospod urednik, „farbal“, temveč konstatirati hočem

le to, da se gospodi z belimi, rudečimi in vijoličastimi kolarji dobro godi, tistim pa ne, ki so — pod njo. Nekateri, ki se jim pre-dobro godi, postanejo celo tako ošabni, da odrekajo celo svetnikom spoštovanje, škofom pa avtoriteto. In več drugih taci, „božjih služabnikov“ je pri nas.

Avtoriteta! Kdo se briga dandanes zanjo! — Pred petimi leti je prišel nekam na Dolenjsko, kjer imajo v farni cerkvi za patrona svetnika vojaka sv. Martina na konju, baš ko reže z mečem revežu kos svojega plašča, dekan. Lepa je bila ta podoba in „držala“ je v veljavi par sto let tega svetnika v imenovani cerkvi. Ko pa pride novi mladi dekan, mu ta sv. Martin na konju ni ugajal. Nekega dne ukaže sv. Martina s konjem in beračem vred odpraviti z altarja in iz cerkve ven ter postaviti — pod streho. Na stroške ubogih faranov pa je prišel v cerkev nov patron — sv. Martin škof (menda z gosjo), na konju pa je zdaj le — dekan! Usmili se sv. Martin vsaj ti svojih faranov!

Pa kakor „slava“ Štefetočevega Janezka, ki nabira zdaj gradivo o občinskih sejah za „Slovenca“ na — galeriji, tako veneva tudi klerikalno zeljšče med kranjskim ljudstvom, in vedno bolj blede kakor mestnega konjača voz, in to je dobro znamenje. Zdj se bo ostanek „reservnega zaklada“ znanega „Katoliškega sklada“ porabil za II. katoliški

Steiner, Schneider, Schlesinger, Gregor in drugi. V predlogu je rečeno, da konsumna društva davke plačujočim trgovcem in obrtnikom sicer običajno škodujejo, da pa svojim članom nič ne koristijo; da je zakonodajec s takimi društvi hotel le tistim, ki žive od mezde ali dneve, olajšati nakupovanje živil in drugih vsakdanjih potrebščin, dočim se ta društva sedaj bavijo s prodajanjem vsakovrstnih družih stvari (pri nas zlasti vina, petjota in žganja); da je zakon o pridobitvenih in gospodarskih zadrugah dovolil vsakovrstnih davčnih, pristojbinskih in drugih olajšav ter s tem z davki in davščinami preobloženim trgovcem in obrtnikom ustvaril konkurenco, ki je uničila že na tisoče rodbin in končno, da ni namen zakona, podkopati tisoč in tisoč rodbinam obstanek. Z ozirom na vse to zahteva predlog, naj vlada nemudoma predloži zakonski načrt, s katerim se tem kričnim nedostatom naredi konec, in naj se ta predlog odkaze posebnemu odseku 36 členov, da o njem čim prej poroča.

Lueger in Liechtenstein proti konsumnim društvom! Očeta in voditelja vsega krščanskega socialstva v naši državi obsojata najstrožje tisto organizacijo, kateri so slovenski njihovi posnemovalci posvetili vse svoje moči. Nastop nemških krščanskih socialistov nam kaže, kakšen humbug uganjajo naši duhovniki, ko trdijo, da so konsumna društva zahteva njihove politične struje, da so neizogibno sredstvo za socialno reorganizacijo, Lueger in Liechtenstein sta jih s svojim predlogom udarila po zobeh, da že bolj ni mogoče.

To kar so nemški krščanski socialisti navedli v utemeljevanje svojega predloga, se da še prav znatno popolniti. Zlasti na Kranjskem imamo mnogo britkih skušenj, saj se boj proti neodvisnemu trgovstvu in obrtništvu ne bje nikjer v nobeni deželi s tako brutalnostjo, kakor ga vodijo duhovniški kramarji v svoji brezmejni požrešnosti na Kranjskem.

In ti kramarji v duhovniški obleki ne izkoriščajo samo udobnosti, kar jih daje zakon, ampak krše še zakon na najprejnejši način. Zakon sploh nima nobene veljave zanje, in to največ radi tega, ker se poklicana oblastva nič ne menijo za njih poenjanja.

Že oni teden smo pojasnili, kako pri konsumnih društvih delajo, da se otresejo jamstva. Tako namreč, da skoro nihče nima deleža. Kdor pristopi društvu, plača vpisnino, potem pa ne da bi imel delež vživa vse pravice členov.

Ali ni naravnost škandalozno, da pristojna oblastva ne vedo, da se tako dela pri vseh konsumnih društvih v deželi, da vlada čisto nič ne ve o tem flagrantnem kršenju zakona? In vendar bi morala vedeti o tem in se tudi lahko o tem vsak trenotek prepričati.

Če ima vsak zadružnik delež, kakor to brezpogojno zakon zahteva, ali če ga nima, to ni važno samo za upnike, to je važno tudi radi tega, ker po smislu zakona tistih, ki nimajo deležev, ni smatrati za

člane in jim torej društva ničesar ne smejo prodajati. Član je le tisti, kdor je vzel delež in plačal vsaj toliko, kolikor določajo pravila, tisti, ki je odšel samo vpisnino, ni še član in bi mu dotično društvo ne smelo ničesar prodajati. Kakega pomena je to, se razvidi iz tega, da je pri konsumnem društvu na Igu le kacic 15 članov, ki so vzeli delež, 300 jih je pa, ki so plačali samo vpisnino, pa vendar dobivajo v društvu kar hočejo. V Tomišlju je le osem oseb na račun deleža plačalo po 3 ali po 5 gld., nad sto je pa taci, ki so plačali le vpisnino. In ravno take so razmere drugod in te razmere trpi vlada ter niti prsta ne gane, da jim naredi konec.

V tej stvari bo treba storiti odločne in brezobzirne korake. Pred vsem je potrebno, da se dobe podatki. Opozarjamo torej vse somišljenike, na drugi odstavek § 14. zakona z dne 9. aprila 1873. Po tem paragrafu ima vsakdo, torej tudi ne član, pravico, pregledati register, ki ga mora imeti vsaka zadruga, v katerem mora biti vpisano poleg imen društvenikov tudi to, koliko deležev ima. Naj pregledajo naši somišljeniki te registre, naj pod roko poizvedo, če so v njih navedeni podatki resnični in naj ves ta material dološljejo „Trgovskemu in obrtnemu društvu“, to pa čim prej, da bo imelo društvo ves material še predno se začne razprava o zgoraj omenjenem predlogu nemških krščanskih socialistov.

V Ljubljani, 25. novembra.

Jugoslovanska zveza in položaj.

Posl. dr. Bulat je poročal v seji slovenske krščanske narodne zveze o svoji avdienci pri cesarju tako le: Cesar je razložil najprej vzroke, ki so ga nagnili, da je poklical v sedanjem trenutku uradniško ministrstvo. Ko se pomiré duhovi, bo možno, sestaviti parlamentarno ministrstvo. Za sedaj pa želi cesar, da dožene vlada pred novim letom kvotno vprašanje, izročilni zakon in proračunski provizorij. Dr. Bulat je na to izjavil sledeče: jugoslovanska zveza hrepeni po rednih parlamentarnih razmerah ter bo upoštevala državne potrebščine. Po njegovem mnenju v zvezi glede teh potrebščin ni principialnih nasprotstev, ker pa sestoji iz treh narodnih skupin, ki imajo svoje posebne želje in zahteve, ne more biti porok za edinstvo vseh členov. Gotovo pa je, da se hrvatska skupina državnim potrebščinam ne bo ustavljala. Zveza zastopa v prvi vrsti narodni princip, zato pa jo je odprava jezikovnih naredeb brez nadomestila jako zbolela. Zveza želi in pričakuje, da se predloži načrt jezikovnega zakona za vse dežele. Na vprašanje cesarjevo, ali bodo Čehi s tem zadovoljni, je dr. Bulat odgovoril, da so isto željo Čehi izrazili že opetovano. Težkoče pri ustvarjenju takega splošnega jezikovnega zakona niso nepremagljive, a vztrajati je treba pri tem na principu enakopravnosti. Pravice narodov se ne smejo žrtvovati komodalnosti uradnikov in zahtevati treba, da znajo

shod in pa za prihodnje občinske volitve — za pivo in tabak, potem pa bodo „Wertheimerce“ zopet s ključem zaprli in vrgli svoje limanice na druge — drogeve.

Pred durmi je, gospod urednik, sv. Miklavž. Zdaj sicer še ni možno vedeti, komu bo kaj prinesel, koga pa „ta rogati“ odnesel; zadnjemu bi priporočil jaz Claryja, Kindingerja, poslanca Wolfa, dr. Šusteršiča in še par družih korifej, nasproti pa bi dal obdarovati vse tiste politične može, ki obljubijo, da bodo tudi za slovenski narod in ne le za se kaj delali in storili. Vsem drugim sebičnejšem in lenuhom pa naj Miklavž prinese brezovko, ki se jim bo krog in krog — stegenj ovila. Taka „zdravilna sredstva“ se ne dobe v navadni lekarni, a potrebna so v teh časih.

Stavbna sezona je pri kraju. Italijanski delavci, ki so celih osem mesecev „tolkli“ le polento in sir, pa hrustali motovilec brez olja, zaslužek pa odnesli v domovino „limon in doteljnov“, so se vedli letos pri nas nekam bolj rezervirano. Ne ve se pa, li zato, ker so tudi zanje nastopili bolj kritični časi, ali zato, ker jih sploh veliko tu ni bilo. Vsaj to moram konstatirati, da „iredentarskih“ letos v Ljubljani niso več imeli korajže peti, ne Oberdankovih in tudi ne Garibaldinskih.

„Sanitetne komisije“, ki so ravnokar priče iskati v Ljubljani kugo, je dosedaj

še niso zasledile. Pa jelen slučaj se je vendar konstatoval: v Kravji dolini pri nekem premogaru so našli bajke kar na — živo. Staknili so neki „bacila“ z dvema nogama in dvema rokama. Kaj so ukrenili z njim, ali kaj še bodo, ni znano. Druge nevarnosti pa zdaj glede kuge v Ljubljani ni; pač pa je iz slavne Kravje doline izginil neki znan „bacil“ klerikalnega kalibra pa slavnega imena; jedni pravijo, da jo je pobral v Velike Lašče iskat „premog“, drugi pravijo, da je šel v neki dolenski kloster delat pokoro za hiralnične grehe!

V „židovski sinagogi“ tam na oglu je zdaj mir in noben Abrahamov krivokljunač ne pljuje več okolu sebe. Jaz bi mestni policiji priporočil naj na to „kugo“ v našem mestu pazi, da se ne pripeti kak „ritualni umor“. „Slovenec“ komaj čaka nanj, če pa ne ravno nanj, pa saj na povod, kaj podobnega se — izlagati. In jaz se jih kar bojim, naših „Slovenčevih“ junakov, kajti odkar sem oni dan videl neke v izložbi odprto brošuro „Die Kirchenprovinzen“ in v njej poleg dra. Jegliča tudi jezuitsko — grozna obraza dra. Mahniča in še groznejše onega škofa Flappa, me že mrzost stresa, če se jih spomnim. Bog varuj pa, da bi se mi sanjalo o njih, upil in bežal bi kot bi živel v „4000“! Te kuge, gospod urednik, se je pa človeku — res bati! Brrr!...

—K—

uradniki posamezne deželne jezike. In cesar je pripomnil: „To je istina“. Zveza ostane pri desnici, kakor Čehi, katere pa silijo volilci v obstrukcijo. Svetovati je zategadelj, da se ogne vlada obstrukciji s tem, da naznani čim preje jezikovni zakon in da povrne čisto češkim okrajem češčino kot notranji uradni jezik. Cesar je na to pripomnil, da Nemci niso proti temu. Tudi posl. Povše je izjavil, da zveza vztraja pri desnici, ker tam so naši naravni, narodni in verski zavezniki. Vztrajamo pa zlasti zato, ker nam je sedanja vlada odločno sovražna. Z imenovanjem Wurmserja celjskim sodnijskim predsednikom je bil slovenski narod globoko užaljen. Svoje postopanje bodo uravnali slovenski poslanci le po svojih dolžnostih do svojega naroda.

Rusko ali nemško?

Zadnji številka dunajskega „Südena“ je prinesla pod tem naslovom članek, na katerega opozarjamo svoje čitatelje. Članek konstatira, da zavzema ruska leposlovna literatura eno izmed prvih mest v Evropi in da tudi rusko znanstveno slovstvo velikansko napreduje. Potem nadaljuje: „Tudi v trgovini je važnost Rusije vedno večja. S svojimi ogromnimi podjetji na suhem in na morju, zlasti pa z železnicami, odpira kulturi in trgovini nova obzorja ter se pripravlja, da odpravi mejo, ki loči Evropo od Azije ter združi obe v eno celoto. Največja ruska mesta odlagajo polagoma svoj dosedanj kmetijski značaj ter se spreminjajo v odločna središča industrialnih podjetij, s katerimi Evropa mora računati. Zato pa je tem nujnejše treba znati ruski jezik. Za nas Slovence, katerih materin jezik je z ruščino soroden, je ta potreba še najnujnejša. Z Rusi imamo skupno slovansko zavest, z Rusi imamo skupno slovansko kri in vse one poteze v duši, naravi, tradicijah, umetnostih, navadah itd., ki so znaki slovanskega sveta. Ta svet se razlikuje z omenjenimi znaki od latinskih, s tevtonskimi pa je v očitnem nasprotju. Čudno ni torej, da hočemo z znanjem ruščine okrepiti duševne vezi, s katerimi nas veže narava z Rusi. Te vezi so moralne narave ter nimajo na sebi nič političnega. Geografično je Rusija predaleč od nas, da bi mogli gojiti mejsebojne politične aspiracije. Da pa so Rusi, in da smo mi vendarle Slovani, tega ni možno prerekati in ni je policijske naredbe, ki bi mogla to slovansko edinstvo uničiti. Quod Deus coniunxit, homo non sepat. Mi se torej učimo ruščine bodisi iz splošnih kulturnih vzrokov, bodisi iz specialno bratovskih in slovanskih. Zato pa ne moremo razumeti, zakaj se delajo z oficialne strani učenju ruščine težave, zakaj se izdajajo prepovedi, zakaj se zopet oživljajo stare naredbe, ki so bile že davno pokopane... Tudi tu se kažejo oficialni krogi kakor navadno proti Slovanom krivične ter dokazujejo svojo kratkovidnost. Kje tiči nevarnost v učenju ruščine? Ali bomo s tem Rusi? Nikakor, le svoj kulturni kapital bomo pomnožili in utrdili svojo slovansko zavest. Ruske iredente doslej ni, a če nastane kdaj, bo tega kriva politika oficialnih organov. Iredenta se pospešuje na dva načina: z direktno potuho ali pa s tem, da se kak narod prisili, da išče pred nepravilnostmi in preganjanjem pribežališča v iredenti.“ In članek se zaključuje takole: „Z ruščino si utrdimo le slovansko vzajemnost, da se moremo tem uspešnejše boriti proti političnim stremljenjem tevtontstva. To bo Avstriji le na korist. Državni temeljni zakoni nam jamčijo neporušno pravico, da smemo svojo narodnost in svoj jezik ohraniti in gojiti. Z nemščino pa morimo duha svojega naroda, oškodujemo njegov značaj ter zabrnjujemo razvoj svojega jezika. Nemštvo raznaroduje. Nasprotno pa nam pomaga ruščina vzdržati in ohraniti naš jezik in naš narod v skladu z interesi države.“

Francoski redovi in davki.

Različni redovi so povsod enaki, slovenski, nemški, francoski ali španski so si bratje. Kakor kobilice, ki so lačne po dnevi in po noči, padajo po vsakem dobičku, ko jega si morejo pridobiti. Vse bi radi spravili v svoja skladišča, in z grabljivo svojo roko hočejo vse zvleči v svojo nenasiteno malho. Vzamejo vse, toda sami ne plačajo, če le mogoče, nobenih davkov. Vlade morejo le s silo in z najenergičnejšim postopanjem proti klerikalcem, zlasti pa proti redovom, dobiti to, kar je cesarjevo. Zvitost pri jezuitih se udelež redovnikov je pač povsod mojsterska in treba je vsakomur

dokaj previdnosti, da ga ti poštenjaki ne preslepajo. Naša konsumna društva, ki naj napolnijo žepe raznim župnikom, kapelanom in raznim klerikalnim veljakom, ne plačujejo skoraj nobenega davka, dasi so ta konsumna društva navadne trgovine z mešanim blagom in gostilnice obenem. Razni redovi se takisto izogibajo davkarij, in če ne gre z zvijačo, si pomagajo z očitno sleparijo. Slučaja graških nun in hercegovskih frančiškanov, kjer je našla finančna straža cela skladišča sladkorja oziroma tobaka, sta za avstrijsko redovništvo značilna. Ne trdimo sicer, da so vsi redovi taki, a ne rečemo preveč, ako sodimo, da se jih ne manjka v nobeni deželi. Na Francoskem, kjer so se čutili klerikalci še nedavno bogove, je postalo redovništvo goljufanje davkarij že nekaj navadnega ter se ni smatralo več za greh. Razni kongreganisti, razne verske družbe itd. so tem načinom oškodile državo za milijone. Šele sedanje ministrstvo, kabinet Waldeck-Rousseau, je napelo proti temu klerikalno-redovniškemu sleparjenju in goljufanju drugačne strune. Zlasti razkritja v samostanu beraških asumpcionistov so odprla vsakomur oči, da je redovništvo za Francijo uš, ki ji pije življensko kri, a ne da za to ničesar. Asumpcionisti so znali z raznimi juridičnimi kombinacijami utajiti svoje ogromno, davkom podvrženo premoženje ter se odtegniti vsakaterim nakladam in državnim stroškom. Zato pa je francoska vlada v ponedeljek predložila zbornici zakonski predlog, ki napravi redovniškemu sleparstvu konec ter uveljavi princip enakosti v plačevanju davkov. Pred Bogom smo vsi enaki, pa bodimo tudi pred cesarjem! Saj tako ne storimo ničesar drugesa, kakor zapoved Kristusa, katero pa so klerikalci za svojo osebo — pozabili, káli?

Vojna v Južni Afriki.

Angleži zopet triumfirajo! Z vzhoda in zahoda Južne Afrike so došla veleugodna poročila: general White je v Natalu naskočil več pozicij Burov, jih vzel ter odnesel sovražniku več topov in vojnega materiala, — general Methuen pa je blizu Belmonta na poti v Kimberley sijajno premagal Bure. To javljajo namreč angleške brzojavke, katerih zanesljivost pa je seveda jako dvomljiva. Z druge strani se namreč poroča, da se je Whiteju izpad iz Ladysmitha ponesrečil, kar je prav verjetno. Ako bi se godilo Burom slabo, bi ne prodirali vedno dalje proti jugu in general Joubert bi ne mogel stati s svojim oddelkom že blizu Pietermaritzburga. Gotovo bi se tudi na progi med Ladysmithom in Pietermaritzburgom v Estcourtu obleganemu generalu Hildyardu godilo bolje, ako bi bil severno njega boreči se White zmagoval. Gotovo bi mu White poslal pomoč, tako pa se ne moreta ganiti nikamor. Čudna je zmaga, ako beži zmagalet zopet nazaj v svoje utrdbe, mesto da bi preganjal sovražnika ali vsaj zapustil svojo kletko, v kateri je bil zaprt nad mesec dni! Dejstvo je, da so Buri nepremakljivo pred Ladysmithom, da bombardirajo Estcourt in da stojé že pred Pietermaritzburgom, kjer so zapodili predstraže v beg. Ako bi stalo za Bure v Natalu slabo, bi ne delili svoje moči kar na tri dele, nego bi se zedinili v eno samo armado. Seveda je položaj pred Kimberleyem drugačen. Tam imajo Buri le večji oddelek vojakov, a ne armade. General Methuen pa je Kimberleyu kar z dvema brigadama in z večjim oddelkom kavalarije prišel na pomoč. Že itak majhno število Kimberley oblegajočih Burov pa se Methuena ni zbal. Oddetek mu je šel do Belmonta nasproti ter se zgrabil z njim. Da so bili Buri zopet enkrat pravi junaki, kaže dejstvo: Angleži imajo troje častnikov in 55 moč mrtvih, 21 častnikov in 128 moč ranjenih, 18 moč pa so izgubili. Koliko mrtvih in ranjencev imajo Buri, to pot Angleži ne vedo, kar je sila čudno. Pač pa poročajo, da so ujeli 40 Burov. General Methuen je naznanil v London: „Sovražnik se je boril pogumno in spretno. Ako bi ga bil zgrabil pozneje, bi bile moje izgube mnogo težje.“ To se bere kakor nekako opravičenje, česar bi pri „popolni“ zmagi menda ne bilo treba. Methuen naznanja tudi, da je vzel Burom več konj, goveje živine in uničil bojnega materiala. Čemu uničil? In celo bojni material, katerega Angleži vendar rabijo, a težko dobé!

Dalje v prilogi.

Buri so vzeli — poročča Methuen — večji del ranjencev in mrtvecev seboj . . . s čim neki, če jim je Methuen pobral konje in živino? Zdi se, da je bila bitka pri Belmontu le večja praska, v kateri pa je mali oddelek Burov zadal Angležem hudo izgubo, potem pa se — po svoji navadi — umaknil premoči pred Kimberley, kjer je ostal večji del njihovega vojaštva.

Dopisi.

Z Goriškega, 23. novembra. (Epilog k občnemu zboru učiteljske zaveze avstrijskega učiteljstva.) Po občnem zboru zaveze avstrijskega učiteljstva na Dunaju je šla deputacija učiteljstva k voditelju naučnega ministrstva dr. Hartlu ter ga prosila, naj se potegne za to, da se avstrijskemu učiteljstvu plače povišajo, kajti učiteljstvo zaman pričakuje že 30 let, da se uveljavi št. 55 državne šolske postavbe, ki pravi, da plače naj bodo take, da bode lahko živel vsak učitelj z družino brez postranskih dohodkov. Ta pojav je tudi nas slovenske učitelje razveselil, in osvedočeni smo, da prej ali slej mora priti do povišanja plač tem zmislju. Zakaj bi neki učiteljstvo živel od drobtincev, dočim so se povišale plače uradnikom, častnikom, slugam, finančarjem, železniškim uradnikom in tej stroki pripadajočemu osebju itd.? Iz tega povišanja sledi, da država rabi svoje uradnike, častnike in drugo osebje; zato jim je tudi dohodek povišalo. Država pa rabi tudi nas učitelje, kateri prav za prav postavljamo temelj omike narodom. Po bitki pri Kraljevem gradu se je pisalo, da so pruski učitelji premagali Avstrijo in to je tudi res, kajti kjer je šolstvo dobro urejeno, tam je tudi vojaštvo na višjem klinu omike, ker „Wissen ist Macht“ velja na vse strani. Učiteljstvo ni nič manj važno, nego je uradništvo in častništvo, in države, ki zanemarjajo učiteljstvo, stoje na nižji stopinji veljavnosti, četudi milijone potrošajo za vojaštvo, kanone in puške in za uradništvo. Učiteljstvo ne zahteva več, nego to, da se mu da plača najnižjega uradniškega razreda, potem ko je dostalo izpit učiteljske sposobnosti. Dokler se pa ta izpit ne izvrši, naj učitelj dobiva 600 gld. letne plače. Ta zahteva je popolnoma pravična in se da s znanstvenega in statističnega stališča podkrepiti. Znano je, da je večina nižjih uradnikov — davčnih in sodnih — XI., X. in IX. razreda, izvzemši juristov ali konceptnih uradnikov, ki niso toliko let študirali nego velika večina učiteljstva, in vendar kakšna gorostasna razlika v dohodkih!? Iz statističnih podatkov je razvidno, da se nahajajo v nižjih razredih uradniki, ki niso več nego ljudsko šolo dokončali. In teh je v Avstriji — čujte in strmite! — 4750, to je 25 %. Tedaj 4750 uradnikov v Avstriji ni dokončalo več nego ljudsko šolo. Od teh odpada 2537 na XI., 1418 na X. in 264 na IX. razred. Poleg tega jih je še 61 v VIII., 26 v VII. in 1 celo v VI. razredu (kot polkovnik, višji sodni svetnik, namestn svetnik ali deželni šolski nadzornik.) Mi ne zavidamo teh uradnikov, ampak jim želimo še večjih dohodkov; vendar pa vprašamo: ali je še pravica na svetu, da se tako godi? Ali je to pravično, da mi, napram našim študijam, dobivamo še manjše plače nego sluga. V K. . . . ima prvi sodni sluga 700 gld. letne plače, a poleg tega ima še druge dohodke. In on je bil žandar (ne postajevodja). Pri nas pa ima učitelj I. vrste 600 gld. plače. Ali je služba ljudskega odgojitelja morda kaj manj važna nego je ona uradnega sluga, zapornega stražarja e tutti quanti? Horribile dictu! Res gorostasno! Pa kaj še to, a še najsramotnejše je, da imajo uradni sluga v Avstriji večje plače nego učitelji. V dokaz sledeče: Začetna plača uradnega sluga je 480 do 600 gld., a plača državnega policajca 540 gld. Poleg tega dobivajo oni uradno obleko. Kaj pa ima učiteljstvo? 400, 500 in 600 gld. letnega plačila. Ali ni to škandal? — In še celo na Češkem, kjer je učiteljstvo najboljše plačano, najdemo, da ima podučitelj 120 do 240 gld. manj plače, nego uradni sluga. Začetna plača velike večine avstrijskega učiteljstva (in teh je na tisoče) znaša manj, nego je ona uradnih slug. Ali je to humanno? Ne, to ni pravično. Vsed pojavljačo se draginje in vsled drugih vzrokov so se uradnikom in

drugim plače povišale. Kar je bilo umestno za uradnike, častnike in sluge, to mora biti tudi za nas učitelje. Mi se ne moremo in ne smemo drugače oblačiti, kakor oni. Mi moramo prav tako živeti in družino rediti kakor oni. Kar je za enega pravo, naj bode tudi za drugega. Zato prosimo in zahtevamo, da se nam daje take plače, kakor sem zgoraj označil. Vidim, da mnogi so temu protivni. Pravijo, kam pojdemo po denar? Mi pa odgovarjamo: Ali se je pri povišanju plač uradnikov tudi tako rekalo? Ne! Tedaj tudi pri nas niso taka vprašanja opravičena, ker smo še sedaj slabše plačani, nego so bili oni prej. Ker so imeli denar za uradnike, častnike, sluge itd., morajo imeti tudi za nas — odgojitelje narodov. Da pa ne bodo deželne doklade previsoke, naj država v to pripomora, da se učiteljsko vprašanje ugodno reši tem, da država žrtvuje v to namero 33% za šolske stroške. Ako se to zgodi, bodo ponehale pritožbe raznih kronovin, da so deželne doklade ali naklade previsoke. To bi tudi pospeševalo k boljšemu stanju šolstva, kakor je to razvidno iz raznih kronovin Nemčije. Tam nahajamo take doklade. Nujna zadeva je tedaj ta, da se to učiteljsko vprašanje glede povišanja plač reši v deželnih zborih in tudi v državnem zboru. Državni zbor naj deluje v to, da se označeni § 55 uveljavi v omenjenem smislu. Državni zbor naj na loži namestnikom in deželnim predsednikom delovati v to, da se to točko položi na dnevni red bodočega zasedanja deželnih zborov. Gospod vodja naučnega ministrstva, dr. pl. Hartel je obljubil, da se bode delovalo v ta namen. Vederemo. — In zakaj bi se ne, ako se pomisli, da v vsem se višajo cene raznih potrebščin. Meso je vedno dražje; sladkor je v ceni poskočil; stanovanja so draga itd. Tedaj kličemo merodajnim krogom: Pomagajte učiteljstvu! Vsem ste že plače povišali, dajte še učiteljstvu, kar mu gre po pravici. — Od vojaškega poročnika do feldmaršallajntanta so se plače povišale za 240 do 1500 gld. Samo mi učitelji smo od tega povišanja izključeni. To ne sme biti. Tudi za nas mora priti vstajenja dan. Premislite, da je že Luter pisal: „Den Lehrer kann man nimmer genug lohnen und mit Geld bezahlen“.

Sočanski.

Iz Trnovega pri Il. Bistrici, 22. novembra. V nedeljo dne 19. t. m. se je zopet repenčil raz lece naš bledolični kaplan Rudolf, zabavljaj je tudi na „Slov. Narod“ in „Rodoljuba“. Po njegovem nezmotljivem mnenju so vsi tisti, ki take časopise berejo, farizeji in židje, posebno pa oni, ki takšne liste razposojujejo. Veseli je bilo gledati našega kaplančka, kako je telovadil na leci in tolkel ob njo. Ne vemo, ali iz „svete jeze“ ali pa je bil blazinasti rob lece tako prašen. Navduševal je ljudstvo kot pravi pastir trnoveške cerkve, naj se vzdigne na nas „brezbožnike“, „krivoverce“ in naše časopisje, in naj tako pokaže ljubezen do sv. katoliške cerkve. Včasih se je učilo bližnjega ljubiti kakor samega sebe, ali po novi veri kranjskih kaplančkov je to strogo prepovedano. Smemo Vas pa vprašati, preljubi naš Rudi, kdo pa je večji prijatelj židom in farizejem, kakor pa ravno Vi? Ali niste naročili za trnovsko konsumno društvo 5000 razglednic pri nemško-židovski firmi Weiss & Dreikurs na Dunaju za katoliško ljudstvo? Ali ne dobivate večji del oblačilnega blaga od židov za ubogo naše katoliško ljudstvo? Oh, ubogi kmet, kdaj se boš streznil? — Nadalje se Vas predrzujemo vprašati, čemu toliko zidarite? Ugibljamo in ugibljamo, čemu tolika palača, pa mislimo, da smo jo zadeli. To bode gotovo kakov zavod, kar pričajo tiste celice v Vaši še ne dodelani palači. Te celice mislimo, da bodo za razrede. Torej gotovo bode zavod za trnovsko-bistriške hudoobneže, kateri Vam pozno v noč nagajajo, kadar se vračate domov, saj veste od kod. Nekaj časa sem ste tako razburjeni, da se je bati kake katastrofe. Ker bi pa bila velika nesreča za nas, ako bi Vas izgubili, bi bilo dobro, ko bi Vas preiskal kak zdravnik. Oh, jeza, jeza, kako ti glodaš človeka! Zakaj ne bi bolj mirno živeli, kakor na primer Vaš kolega, gosp. Oranič. Torej potolažite se in ubogajte naš nasvet, pa Vam bo bolje. —

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. novembra.

— **Pojasnilo dr. Rybača.** Na shodu pol. društva „Edinost“ v Rojanu je gosp. dr. Rybač bil vprašan, če misli kaj odgovoriti na pripomnje, katere smo povodom njegovega govora v Škedinju zapisali. Glasoma „Edinosti“ je gosp. dr. Rybač na to interpelacijo odgovoril tako-le: „To je težavno vprašanje. Bil sem namreč tako nepreviden, da sem na zadnjem shodu izrekel željo, naj bi se stranke na Kranjskem in Goriškem ne pripravale med seboj, ker to ne škodi samo njim, ampak Slovincem ob mejah sploh, na Primorskem, Štajarskem in Koroškem. Že „Edinost“ me je glede tega vprašanja pozivala, in nekako, rekel bi, izzivala, naj odgovorim „Slov. Narodu“. Konstatujem le, da nisem nikogar in nobene stranke specielno označil kakor krivca. Omejil sem se na to, da sem na sploh obsojil ta nesrečni prepir. Odgovarjal pa ne bom. Kar se tiče moje skromne osebe, se mi zdi stvar premalenkostna; in potem vem tudi, da bi se svojim odgovorom ne spreobrnil nikogar.“ — — Kakor se vidi iz tega pojasnila, je gosp. dr. Rybač popolnoma zgrešil, kaj smo mu takrat zamerili. Ko bi bil on izrekel željo, naj neha razpor na Kranjskem in na Goriškem, bi mu ne bili ugovarjali. To je njegova pravica, katere mu ne bomo kratili. Zamerili pa smo mu njegove dvome, če imamo sploh kako prepričanje in zlasti smo mu zamerili njegovo do cela neosnovano očitjanje, „da se ti ljudje borijo bolj za lastni interes“, za „svojo osebno korist“. To žaljenje je toliko večje, ker vender vsakdo ve, da omagujemo pod narodnimi bremeni in da nam boj za naše ideale nalaga pač velikih žrtev, osebnih koristij pa ne prinaša nikomur izmed nas.

— Iz klerikalnih konsumnih društev. Kaplan Peter Hauptman v Starem trgu se kar ne more potolažiti, da je okr. glavarstvo vzelo njegovemu konsumnemu društvu koncesijo za točenje vina in žganja. Posebno za žganje mu je hudo. Kadar so ljudje žganja pijani, tedaj zamore tako spreten mož, kakor je starotrški Peter, z njimi vse narediti, kar hoče. Zato pa hoče Peter Hauptman poskusiti vsa sredstva, da si pridobi vnovič koncesijo. Pri dež. vlad. nima dosti upanja, da kaj opravi. Tako se vsaj sodi po njegovih izrekih o baronu Heinu in njegovih svetovalcih, ki so pri starotrškem kaplanu v največji nemilosti. Vse njegovo upanje se obrača do ministrstva, a pričakujemo, da tudi tam ne najde po. sluha. Za vse slučajnosti pa hoče tudi Hauptmannova požitrovalna prijateljica, lastnica hiše, kjer je nastanjeno konsumno društvo, prositi za koncesijo. Ako bi jo dobila, bi zopet nastale prejšnje razmere. — V Horjulu sta župnik Bohinec in njegov svedec Stanonik izumila izvrsten načrt. Zahtevala sta, naj vsi trgovci svoje potrebščine kupujejo v konsumnem društvu, ne več pri veletržcih, a pegorela sta s tem predlogom, četudi sta ga podpirala s trditvijo, da bo vseh ljubljanskih veletržcev konec, kakor hitro se osnuje centralna zadruga — Na Igu hoče kaplan dr. Mauring razširiti konsumno društvo in sicer tako, bo prodajalo tudi manufakturno blago in železnino. — V Tomišlju vladajo posebno lepe razmere. Ondotno konsumno društvo stoji pod komando beneficijata Knifca. To društvo izvršuje že cele mesece gostilničarsko obrt prav sistematično. Točilo je vino udom in neudom, a ga ni v zapečatenih steklenicah oddajalo, nego ga sproti točilo kakor vsak gostilničar in to v društvenih prostorih. In noben orožnik ni tega videl, nobeno oblastvo se za to ni zmenilo. Predno je bil uveden novi sladkorni davek, si je društvo omislilo precejšnjo množino sladkorja in ga skrilo pri nekem odborniku. Finančna oblast je bila tako opeharjena za davek. Beneficijata Knifca, ki je duša društva, dela tudi z lece reklamo za društvo. Z lece hvali pšenico in zelje, sladkor in cikorijo, ki se dobiva v društvu, tako da bi tega noben žid bolje ne mogel. Prav kakor tisti kričači, ki stoje pred komedijami in vabijo ljudi notri. Tak duhovnik-kramar mora pač zatreti vsak verski čut in izgubiti vse spoštovanje. Pa le naprej tako. Veter sejeta, želi pa boste vihar!

— Gasilno društvo in „Slovenec“. „Slovenec“ se repenči v včerajšnji številki nad ljubljanskim gasilnim društvom in

„Mestnim domom“, češ, čemu priredi gasilno društvo božičnico v „Narodnem domu“ in ne v „Mestnem domu“. V tolažbo „Slovencu“ bodi povedano, da gasilno društvo ničesar ne ve o božičnici v „Narodnem domu“, pač pa že pripravlja za božičnico v „Mestnem domu“ v veliki dvorani. Proč roke od gasilnega društva, je pisal svoje dni „Slovenec“, a danes mu že nekaj predbaca, o čemer ničesar niti gasilno društvo, niti „Slovenec“ ne ve.

— **Goriški deželni zbor.** Desna roka tržaškega namestnika, namestniški svetnik Schwarz, se je dne 18. t. m. mudil v Ajdovščini. Pri tej priliki je povedal, da so svetovali namestniku, naj se razpusti deželni zbor goriški in naj se razpišejo nove volitve. To je tudi najpametnejše, kar bi se moglo storiti. Na jedni strani bi bil s tem narejen konec neplodni abstinenci politiki, na drugi pa bi imeli volilci priliko, da izreko odločilno besedo v goriškem razporu.

— **Bojkotiranje slovenskih trgovcev na Goriškem** je napovedal ultraklerikalni „Primorski List“, seveda samo tistim, ki hodijo svojo pot, ki so se oklenili „Trgovskega in obrtnega društva“, in ki v političnem življenju postopajo po svojem prepričanju in ne po komandi kaplana Dermastje. Tako se je začelo tudi pri nas na Kranjskem. Najprej so klerikalci napredne trgovce in obrtnike bojkotirali, in ker to solidnemu trgovstvu ni nič škodovalo, so začeli s konsumnimi društvi. „Soča“ kliče „Primorskemu Listu“: „Le pričnite bojkot, ali Vi boste potem prvi, ki boste sistematično bojkotovani na radikalnem vzorcu in kmalu mine Vam vse veselje do takega nečednega rokodelstva . . . Tirajte boj do skrajnosti celo na gospodarskem polju, boste ga torej imeli . . . če bi imeli končati tudi s krvavimi glavami“. Končno omenjamo, da po „Primorskem Listu“ na Goriškem ne gre le za osebe, nego za načela, in da je krog „Soče“ zbrana stranka liberalna.

— Tržaške deželnozborske in občinske volitve, se bodo vršile v prvem četrtletju leta 1900. Pri teh volitvah utegnejo Slovenci igrati važno ulogo. Tržaški Lahi so namreč razdeljeni na štiri stranke, ki nastopijo vse s posebnimi kandidati. Če se to zgodi, bodo bržčas Slovani odločevali v III. in v IV. razredu.

— **Izpred celjskega sodišča.** Celjska policija je tožila gg. pravnika Ignacija Založnika in Emila Kolarja, češ, da sta jo razžalila. Prvo sodišče je oba obtoženca oprostilo, proti čemur se je pritožil državni pravdnik. Toda druga inštanca je spoznala ničevnost te pritožbe in je potrdila oprostilno razsodbo prvega sodišča.

— **Namenoma ali slučajno?** Učitelj g. Voglar je prišel na celjsko okoliško šolo dne 15. septembra, a niti po dveh mesecih mu šolska oblast ni naznanila, če dobi kaj plače, ali če je ne dobi nič. Mož mora na svoje stroške živeti! Ravno tako se je zgodila g. Gostinčarju. Pred tremi meseci ga je šolska oblast suspendirala, ker je z revolverjem branil svoje življenje. Okrajni šolski svet mu je za čas suspendiranja dovolil samo dve tretjini plače, a gospod Gostinčar še do danes ni prejel nobenega kraicarja.

— Jezikovno vsposobljen uradnik je pač preiskovalni sodnik pri rogaškem okr. sodišču. Isti ne zna zadostno ne slovenščine ne nemščine. Opraviti ima izključno le s Slovenci, ker druge narodnosti v rogaškem okraju ni. Ljudje se vkljub sodniški avtoriteti ne morejo smeha vzdržati, če govori ta sodnik z njimi. Tako pripovedujejo, da je imel nedavno veliko strank v sobi ter je postajalo pretesno. Zaradi tega je zaklical prisotnikom: „Napravite trg, trg hočem imeti!“ Seveda ga ni nikdo razumel, kajti mož je prestaval nemški „Platz“ v — trg! Zakaj ne — sejmišče?

— Občinske volitve v Gradcu. Pri včerajšnji ožji volitvi III. razredu mej nemškimi nacionalci in mej socialnimi demokrati so bili izvoljeni trije nacionalci in dva socialna demokrata. Nacionalci so zmagali samo s pomočjo tacih volilcev, ki ne pripadajo njihovi stranki.

— Večer društva „Pravnika“ bo v „Narodnem domu“ v ponedeljek, dne 27. t. m. zvečer ob 8 uri in sicer v sobi pritlično na levo. K obilni udeležbi ljudno vabi odbor.

— Glasbena Matica. V koncertu, v nedeljo, dne 3. decembra izvajal bode pevski zbor poleg drugih točk tudi veleznanimive, originalne in moistrako se

stavljene srbsko-makedonske narodne pesmi, katere so pred nekaj leti pod vodstvom begradskega profesorja Mokranjača v Carigradu in na Ruskem največji uspeh dosegle. Natančnejši program priobčimo o prihodnjem tednu.

— **Sokolov Miklavžev večer** se bode letos praznoval s posebnim sceničnim sijajem. Iz prijaznosti bodo sodelovali hrvaški tamburaši z bogatim vspehom, za pevski del pa je društvo naprosilo bratsko društvo „Slavca“. Kdaj se bode vršil za danes namenjeni, a preloženi „jour-fixe“, se bode naznanilo ob svojem času.

— **Členi kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“** pozivljajo se tem potom, da se v prav mnogobrojnem številu udeležijo današnjega zabavnega večera kolesarskega društva „Ilirija“ pri Virantu. Odbor.

— **Kolesarske godbe današnji nastop pri „Virantu“** ima naslednji vspeh: V. Parma: „Rokovnjači“, koračnica; V. Parma: „Pozdrav Gorenjskej“, valček; Labitzkij: „Sen planšarice“, idila, duet za gosli; I. Skorpik: „Dame volijo“, polka franc.; Strauss: „Paulina“, gavota; Smetana: „Prodana nevesta“, koračnica. Členi narodnih kolesarskih društev in sploh prijatelji godbe blagovoliijo se tega zabavnega večera v obilnem številu udeležiti.

— **Koncert bolonjskega kvarteta** v filharmonični dvorani je bil prilično dobro obiskan in so imeli prijatelji komorne glasbe zares izreden glasben užitek. Glavna prednost tega kvarteta je neka skromna, a vendar samozavestna eleganca, s katero nastopa, nežno, poetično prednašanje in izredna miloba, s katero očaruje slušalce. Na burno odobravanje morali so ponavljati dve točki, namreč eno Brahmsovo (romanco) in pa divno izvedeni „Presto“ iz Bethovenovega Cis mol kvarteta. Od tu odpeljali so se umetniki v Zagreb in pozneje nastopijo na Dunaji.

— **Iz Št. Lenarta** pri Škofjiloki se nam piše 24. t. m.: Včeraj smo pokopali č. g. Janeza Vavpotiča, tukajšnjega administratorja. Pokojnik je bil bela vrana med sedanjo kranjsko duhovščino. Živel je le cerkvi, za politiko pa se ni pečal. Bil je velik dobronik revežev ter je bil ves čas svojega življenja blag in plemenit mož, pri tem pa najboljši narodnjak. Vtikanje duhovščine v posvetna vprašanja in njeno razpohovanje političnih strastij je večkrat ostro obsojal. Pogreb je bil velikanski. Udeležila se ga je vsa fara. Malokdo je ostal doma za varuha. Prišlo je tudi 16 duhovnikov, zastopstvo učiteljskega in — ker je bil pokojnik sam lovec — tudi lovcev. Naj počiva v miru vzorni slovenski duhovnik!

— **Iz akademičnega tehn. društva „Triglav“ v Gradcu** smo prejeli naslednje pismo: Prosimo prav uljudno, da bi blagovolili popraviti notico „Predrznost kranjsko-nemških kulturonošcev v Gradcu“ v št. 266 Vašega cenjenega lista v toliko, da ni res, da bi nas bili sprejeli „Karniolci“ s pretenjem palic in divjim krikom; takisto ni res, da bi se bil vnel hud pretep, ako bi ne bila posegla vmes policija. Konstatovati nam je, da cel dogodek ni bil takšen, kakor ga je naslikal gospod dopisnik, in da ni imela policija nobenega vzroka intervenirati in bi v nasprotnem slučaju tudi ne mogla, ker je v obče niti blizu ni bilo.

— **Celovec napreduje!** Celovec je dobil avtomatične napravo, ki toči žganjarjem kar na ulici „žgočo kapljico“. Le par krajcarjev je treba vreči v avtomat, in žganjar si „priveže svojo dušo“.

— **„Dol. pevsko društvo“** priredi s sodelovanjem moškega zbora „Glasbene Matice“, dne 25. novembra t. l. v Narodni čitalnici v Novem mestu koncert s plesom. Začetek ob polu 8. uri zvečer. Vstop je brezplačen članom narodnih društev v Novem mestu, drugim 1 gld. za osebo.

— **Požar na Dobrovi.** Sodna preiskava, začeta proti Ivanu Tomšiču, ki je bil obdolžen, da je na Dobrovi 18. t. m. zanel požar, se je ustavila in je Tomšič izpuščen iz zapore, ker se je izkazala njegova nedolžnost.

— **Denar in zlati prstan v Ljubljani.** Adolf Unger, vrtnarski vajenec pri g. Alojziju Korsiki, je ukradel svojemu gospodarju denarnico z 60 gold. Denarnico je vrgel v peč, denar pa si je pridržal. Korsika je mislil, da je denar izgubil. Ko pa je začel vajenec potratno živeti in si je napravil raznih stvari, se je sumilo, da je vajenec Unger denar ukradel. In res je našel

gospodar v Ungerjevi omari „šparovec“, v katerem je bilo še 38 gld. in pa jeden star papirnat goldinar, katerega je tudi imel v ukradeni denarnici. Drug denar je bil vajenec že zapravil. Kupil si je bil več razglednic in pa dva zlata prstana, katera je danes zjutraj, ko je že slutil, da so mu na sledu zaradi tatvine, vrgel v Ljubljano. Tudi denarnico, ki jo je bil kupil za ukradeni denar, in nekaj denarja, je zagnal v Ljubljano. Adolfa Ungerja so prijeli in zaprli.

— **Ogenj.** Danes ponoči okoli pol 3. ure je opazil policijski stražnik Vrečar, da se kadi skozi zaprta vrata Klopčičeve prodajalnice v Prešernovih ulicah. Poklicala se je požarna bramba in obvestil imetnik prodajalnice urar Janko Klopčič. Ko so odprli vrata, so takoj opazili, da je ogenj v kleti, v kateri je bilo nekaj slame, papirja, drv in zabojev. Ogenj je nastal, ker se je bil vnel zaboj, v katerega je bil Klopčičev učenec spravil pepel in žerjavico. Lahko bi se bila velika škoda naredila, če bi se ne bil ogenj opazil in pogasil. Iz kleti bi bil lahko ogenj prišel v prodajalnico, ker bi se bile vnele lesene stopnice, ki peljejo iz prodajalnice v klet. V prodajalnici pa ima Janko Klopčič mnogo ur in precijoz.

— **Prepoved tat.** Policijski stražnik, ki je šel ponoči po svojem obhodu po Bleiweisovi cesti mimo Kolizeja, je slišal, da je nekdo na dvorišču odpiral drvarnico. Stražnik je šel na dvorišče in dobil pred drvarnicami nekega neznanega človeka, ki se je takoj spustil v beg, ko je zagledal stražnika. Stražnik je tekel za njim, pa ga ni dohitel. Tat je bil že vzel iz drvarnice, tam spravljeno konjsko odejo, katero pa je med begom vrgel stran.

— **Razpisane službe.** Drugo mesto učitelja na dvorazrednici v Komendi-Šent. Peter. Prošnje se imajo vposlati do 30. nov. 1899 c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Kamniku. — V tukajšnjem šolskem okraju je popolniti naslednji mesti: 1) drugo učiteljsko mesto na dvorazrednici v Dobrovi; 2) drugo učiteljsko mesto na dvorazrednici v Tomišlju. Prošnje do 30. nov. t. l. na c. kr. okrajni svet za okolico ljubljansko. — Pri c. kr. okrožnem sodišču v Ljubnem je popolniti mesto kancelijskega predstojnika. Prošnje do 1. dec. 1899 c. kr. okrožnemu sodiščemu prezidiju v Ljubnem. — Na jednorazrednici v Kolovratu pri Zagorju mesto učitelja. Prošnje do 15. dec. 1899 c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Litiji. Pri c. kr. okrajnem sodišču v Kozjem mesto sluga. Prošnje do 19. dec. 1899 c. kr. okrožnemu sodiščemu prezidiju v Celju.

* **Salisbury — bolan.** Angleški ministrski vodja in zunanji minister, lord Salisbury je zbolel na hudi influenci. Ker je imel že lani isto bolezen, se Angleži sedaj jako bojé, da jim Salisbury umre, kar bi bila zanje menda prava katastrofa. Boje se tudi, da Salisbury odloži svoje portfelje in se odtegne politiki, ker je ne le radi bolezn, nego tudi radi smrti svoje žene baje jako potr.

* **Kdo govori indijski jezik?** Poročali smo, da je v dunajski javni bolnišnici dekle, katerega ne razume nihče. Poklicali so k njej že najrazličnejše jezikoslovce, a nihče ni mogel spoznati iz njenih besed in pisanj, odkod je in kako je došla v Požun, kjer so jo našli nezvestno na ulici. Kar pa se ni posrečilo vsem učenjskim dunajskim profesorjem, to je dognal postrešček Horak, ki je služil v francoski tuji legiji. Horak je govoril z deklco, ki mu je povedala, da ji je ime Djenke Chochem, rojena v Pendžabu, distrikt Syrmur. Govori indijski in dahomejski jezik. Nekdo jo je siloma odvedel in potovala je vsaj 30 dnij. Obleko in ves zlati lišp ji je ropar vzel in jo končno zapustil.

* **Otroka odvedla je neznana elegantno, sivo oblečena dama** dekli Kienzl v Brnu. Dekla je imela dve leti starega, lepega dečka, ki pa ji je delal le skrbi in stroške. Zato je objavila v listih ponudbo, da izroči sina poštenim ljudem, ako ga sprejmo za svojega. 15. t. m. je prišla neznana dama in hotela sina dekli Kienzl. Rekla je, da se piše Novak in da stanuje na Franc-Jožefovi cesti št. 94. Dekla ji je rekla, da je sin pri njenem bratu. Dama je šla tja in vzela sina. Ko je prišla mati otrokova v hišo, kjer naj bi stanovala gospa Novak, so ji ljudje tam povedali, da gospe Novak sploh ne poznajo v hiši. Dama je izginila z otrokom brez sledu iz Brna, in mati se sedaj strašno kesa, da je dala sina neznanici.

* **Papa, pogledaj me še enkrat!** Profesor Jens Weile, doslej profesor na vseučilišču v Florenci, je bil imenovan profesorjem na vojni šoli v Livornu. Predno je odšel v Livorno, je prišel v Berlin obiskat ženo, hčerko in svakinjo, znano tragedijno Marijo Barkany. Po obedu, ki je minil prav veselo, se je profesor Weile poslovil in šel doli po stopnjicah, da se s kočijo odpelje na kolodvor. Ko je bil že pod stopnjicami, je zaklicala njegova hčerka: „Papa, pogledaj me še enkrat!“ Smehljaje se je obrnil oče po svoji hčerki, a se hipoma zgrudil — mrtev. Zadel ga je kap. Star je bil šele 40 let.

* **Pol funta čokolade** je dobil vsak angleški vojak, ki je šel v Južno Afriko proti Burom. Čokolado je dala vojakom kraljica Viktorija. Listi si usojajo dvomiti da bi bilo to kraljičino darilo umestno. Angleški vojaki bi bili imeli gotovo rajši kos mesa več, kajti mesa jim ni nikdar preveč. Razen tega pa čokolada baje tudi ne more dobro vplivati na razvoj vojne. Čokolada namreč ne žene naprej, nego — zadržuje in zapira! Nevarnost je torej, da bodo čokolado zobajoči angleški vojaki le še bolj počasi prodirali proti Burom!

* **Mornarji, ki jedo lastne tovariše.** Ko se je potopila norveška ladija „Drot“, je moralo moštvo prestati strašne ure. Od 18 mož jih je ostalo končno le dvoje! Norveški pomorščak Tomasson se je vrnil pred kratkim iz Amerike v Stavanger ter je ondi pripovedoval sledeče: Ladijo je presenetil vihar pri Floridi ter jo metal sèm ter tjà, da je bila končno docela razbita. Deset pomorščakov je vrglo valovje v morje, kjer so utonili. Ostalo je na ladiji le še 8 mož. Nekega jutra se je ladija razklala, na enem delu sta bila dva, na drugem pa je bilo 6 mož, med temi Tomasson. Grozni orkan je nosil kosa ladije po morju, sèm ter tjà, nesrečniki pa so trpeli grozno lakoto, žejo in nepopisen mraz. Nekateri so bili tudi težko ranjeni. Ko je bila sila najhujša, je predlagal nemški pomorščak, naj se srečka, kdo se mora žrtvovati. Spočetka so protestirali vsi, ko pa so stradali še nadaljne štiri dni, so sklenili starejši, da morata mlajša, Tomasson in tisti nemški pomorščak, srečkati med seboj. In zadel je usoda nemškega pomorščaka. Prvi je predlagal, naj enega izmed sebe pojedo, in prav njega je zadel prvega usoda! Tovariši so ga ubili in ga snedli. Kri njegovo so pili za žejo. Tako so prebili zopet nekaj dnij. V tem sta umrla dva pomorščaka. Vrgli so jih v morje in morski volkovi so jih hlastno požrli. Z ostanki nemškega pomorščaka so ujei nekaj črnih neokusnih rib, s katerimi so se preživel par dnij. Med temi dnevi so videli nesrečniki nekaj ladij, ki pa njih niso zapazile. Tomasson je povedal, da nesrečniki med saboj skoraj ničesar niso govorili, nego gledali preko morja in molili. Končno sta ostala le še dva moža, katera je rešila angleška ladija in jih prepeljala v Ameriko. V Charlestonu sta ležala dolgo v bolnišnici, od ondod se je Tomasson vrnil domov.

Književnost.

— **Der Süden.** Organ für die politischen, culturellen und wirtschaftlichen Interessen der Kroaten und Slovenen. V zadnji številki je sledeča vsebina: Ein Wort in eigener Sache. — Zara und die Regierung. — Deutsch oder Russisch? — Mittheilungen. — Aus der Heimat. — Allerlei. — Volkswirtschaft. Naročnina za vse leto znaša 4 gld., za pol leta 2 gld. Naroča se: Wien, Plankengasse 4.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 25. novembra. Po dolgem času se je včeraj zopet sešla parlamentarna komisija desnice. Udeležilo se je seje 37 poslancev. Engel je rekel, da so Cehi sprožili to sejo, ker je potrebno, da se pojasni razmerje mej češkim klubom in mej drugimi desničarskimi strankami. Cehi nečejo desnice razbiti, ali politične alijance imajo samo tedaj vrednost, če ojačujejo posamezne dele, ne pa če jih slabe. Engel je zaključil z izjavo, da so Cehi pripravljeni na najbrezobzirnejšo opozicijo. Posamezni zastopniki družih strank mej njimi tudi dr. Kathrein, so izjavili na to, da imajo resno voljo, ohraniti desnico in podpirati Ceha. Slovenski

poslanci so izrazili svoje ogorčenje, da je bil Wurmser imenovan predsednikom okr. sodišča v Celju in izjavili, da vsled tega zahtevajo amoviranje pravosodnega ministra Kindingerja. Povedali so, da so pri vladi zahtevali, naj se imenuje za mesto celjskega predsednika katerikoli Nemeč, dasi je v okraju 95% Slovencev, samo Wurmser ne in vlada je prav nalašč imenovala tega. Razprava se bo v ponedeljek nadaljevala.

Dunaj 25. novembra. O uspehu poskusov, pregovoriti češke poslance, naj opuste obstrukcijo, še ni ničesar znano. Čehi še niso formulirali konkretnih zahtev, nego so le v obče zahtevali osebne in stvarne satisfakcije. Engel je v včerajšnjem pogovoru s Körberjem pojasnil položaj. Palfy je Körberju rekel, da se zgodi katastrofa, če se ne doseže porazumljenje. Vlada je baje ponudila Čehom, da predloži v ponedeljek samo jeden paragraf, obsegajoč zakonski načrt, s katerim se za češke okraje uvede češki notranji uradni jezik, ako Čehi za to opustijo obstrukcijo.

Dunaj 25. novembra. Poročila nemških listov, da se namerava skleniti kompromis v tem smislu, da bi Čehi omogočili odobrenje zakonov o kvoti in o razdelitvi užitnin, na kar bi Clary odstopil in bi se budgetni provizorij dovolil drugemu ministrstvu, so izmišljena.

Dunaj 25. novembra. Razen poljskih opozicijskih poslancev so tudi srbski poslanec Baljak in dalmatinski pravaši Biankini, Trumbić in Perić dali Čehom za slučaj obstrukcije svoje glasove na razpolaganje.

Gradec 25. novembra. Mej nekim slovenskim akademikom in nekim nemškim buršem je bil dvoboj na samokrese. Buršu sta bili prestreljeni obe nogi.

Berolin 25. novembra. Poročila iz privatnih virov javljajo, da general Methuen pri Belmontu ni premagal Burow, ampak je bil sam premagan in se je moral z bojišča umakniti do reke Oranje.

London 25. novembra. General Joubert je zasedel obližje Pietermaritzburga.

London 25. novembra. Reuter javlja, da je položaj Angležev v Mafeking skrajno neugoden. Buri bombardirajo mesto. Vojaštvo v obleganem mestu je skrito v podzemskih prostorih, vsled česar so zdravstvene razmere prav nepovoljne.

London 25. novembra. „Times“ javlja, da je Pretorija vsa utrjena. Buri računajo, da bo vojna trajala pet do šest mesecev in da se v tem času polaste cele južne Afrike.

London 25. novembra. Generalni guverner Milner je izdal oklic, v katerem izjavlja v imeni angleške vlade, da vlada Holandcem v Kaplandiji ne misli prikrajšati njihovih državljskih pravic, kakor se razglava, nego da bo strogo spoštovala svobodo in avtonomijo.

Darila.

Uredništvu našega lista je poslala: **Za družbo sv. Cirila in Metoda:** G. Poldi Pianova, učiteljica je nabrala 13 K 26 vin. povodom slavljenja 40letnice učiteljstva g. J. Vidica, nadučitelja v St. Pavlu v Savinjski dolini. Živela rodoljubna nabiralka in vsi darovalci in darovalke!

Listnica upravnštva.

Dr. Rado Frlan, Berolin: Gospica Vrhunčeva je sedaj angažirana v Breslavi, gosp. Pogačnik-Naval pa na Dunaju, tako da sedaj ni nobeden naših rojakov v Berolinu. Srčen pozdrav iz domovine!

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolezni utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici 90 kr. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zaloga pa deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. Manj kot 2 steklenici se naravnost ne pošiljati. 2 (59-6)1

Povodom mnogih težkih želodčnih bolezni nastopajo mnogokrat navidezno neznatne indispozicije, javljajoče se samo po slabem prebavljanju ali telesnem zaprtju. Da se obvaruje teh posledic, treba je zaužiti sredstva, katera podpirajo prebavljanje ter isto mirno povspesujejo. Najboljše teh sredstev je že 30 let znani in splošno priznani Dr. Rosei želodčni balzam iz lekarn B. Fragnerja v Pragi. Dobiva pa se tudi v družih lekarnah, kakor je razvidno iz inserata.

Ker vpliva reja v zgodnji otroški starosti na razvitek in obliko človeškega organizma najbolj, je dolžnost vseh staršev, ki morajo svoje otroke rediti iz kakega koli vzroka umetno, da gledajo z največjo pazljivostjo pri izbiranju redilnega sredstva. Med v trgovini se nahajajočimi redilnimi mokami zadostuje Kufekejeva moka za otroke najbolj vsem znanstvenim zahtevam, kakor se priznava od najslovesnejših avtoritet. Ima zmešana z mlekom, redilno vrednost, se najlažje prebavlja, in je kuhana le na vodi, izborno sredstvo proti črevesnemu kataru, kojega tudi, če je že zastaran, se odstrani v največjih slučajih z uporabo Kufekejeve juhe. Da se res odlikuje Kufekejeva moka za otroke z zgoraj navedenimi prednostmi, dokazuje ne le to, da se jo priporoča po tisočih zdravnikov za otroke ter praktičnih zdravnikov, ampak rabi se jo tudi skoraj trajno v vseh otroških bolnicah Avstro-Ogrske, Nemčije itd. Meji prvimi je omeniti: Prvo otroško bolnico pri sv. Ani, Karolinsko otroško bolnico, otroško bolnico Leopoldovega mesta, vse na Dunaju; nadalje Anino otroško bolnico v Gradcu, Frana Josipa otroško bolnico v Pragi, Stefanijsko otroško bolnico v Budimpešti itd. — Ker zasluži Kufekejeva moka za otroke končno zaradi svoje kemične lastnosti, trajnosti ter nizke cene prednost pred drugimi pripravki, je to po pravici najtopleje priporočati ter vsaki materi svetovati, da enkrat s to poskusi. Dobiva se Kufekejeva moka za otroke v vseh lekarnah in drogerijah, kakor tudi v zalogi na Dunaju, VI/2, Stumpergasse 44 v puščicah po 45 kr., 1 gld. in 4 gld. 70 kr.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 31. Dr. pr. 969.

V nedeljo, dne 26. novembra 1899.
Četrtnkrat v sezoni:
Prodana nevesta.
Komična opera v treh dejanjih. Spisal K. Sabina. Uglasbil B. Smetana. Kapelnik g. Hilarij Benšek. Režiser g. Josip Noll.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec po 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pih. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava v torek, dne 28. novembra:
Prvikrat v sezoni: „Odstopinje do stopinje“.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306,2 m. Srednji kračni tlak 736,0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vel.ovi	Nebo	Padačina v 24 urah
24.	9. zvečer	741,6	3,6	sl. izahod	jasno	0,0 mm
25.	7. zjutraj	741,5	-1,6	sr. svzhod	jasno	0,0 mm
	2. popol.	741,7	8,6	sr. svzhod	jasno	0,0 mm

Srednja včerajšnja temperatura 3,3°, normala: 1,7°.

Dunajska borza
dne 25. novembra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	99	gld. 60	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	99	35	„
Avstrijska zlata renta	116	65	„
Avstrijska krona renta 4%	99	95	„
Ogerska zlata renta 4%	117	—	„
Ogerska krona renta 4%	95	05	„
Avstro-ogerske bančne delnice	904	—	„
Kreditne delnice.	370	30	„
London vista	120	67 1/2	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	02 1/2	„
20 mark	11	79	„
20 frankov	9	57 1/2	„
Italijanski bankovci	44	95	„
C. kr. cekini	5	69	„

Vse vrednostne papirje preskrbuje **BANKA MAKŠ VERSEC**, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Zahvala.
Za povodno bolezn in smrti naše preljube soproge, oziroma matere in sestre gospe
Terezije Dolničar
izraženo srčno sočutje ter za obilno spremstvo drage rajnice k večnemu počitku izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancom srčno zahvalo. Posebej pa se še iskreno zahvaljujemo č. duhovščini, gg. pevcom za gniljivo petje, sl. požarni brambi in vsem darovateljem prekrasnih vencev ter sploh vsem onim, ki so se v tem britkem času sočutno spominjali nas.
V Trbovljah, 24. novembra 1899.
(2132) **Žalujoči ostali.**

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina
kateri je kot zdravilni vrelc že več sto let na dobrem glasu v vseh boleznih dihal in prebavil, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrsten je za otroke, prebolele in mej nosečnostjo. (36—7)
Najboljša dijetetična in osveževalna pijača.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda
veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po aoci osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lpskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. popoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (1206)

Vsem kašljujočim se nujno priporoča
Kaiserjevi
prsní bonboni.
2480 notarsko overovljenih spričeval je najboljši dokaz, da so nepriseceni pri kašlju, hripavosti, kataru in zasliženju.
Zavoj 10 kr. in 20 kr. pri Mr. Pr. Mar-detschlaegerju v Ljubljani, v orlovi lekarni poleg železnega mosta in pri Ubaldy pl. Trnkóczyju v Ljubljani. (1919-6)

Moka
iz mlina
Vinkota Majdič v Kranji
oddaja se po
en gros cenah v plombiranih vrečah
po 10 in 25 kil v prodajalni
Maksa Domicelja v Ljubljani
na Rimski cesti
vis-à-vis Gorupovim hišam.
Dostavljanje na dom brezplačno.
Plombe originalne mlinске.
Moka oddaja se tudi v vrečah po 50, 85 in 100 kil. (459—39)
Opozarja se, da priznava izvrstni izdelek prvega domačega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje z izdelki vseh ogerskih mlinov.

Dober
glasovir
je na prodaj
na južnem kolodvoru, II. nadstropje, na levo stran. (2116—2)

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh krajih gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. — Ponudbe na: Ludwig Österreich, VIII., Deutsche gasse 8, Budapest. (1917—6)

Vozniki

za dovažanja premoga iz Šentjanža v Trebnje, po 20 kr. od 100 kg. sprejmo se v vsaki množini pri premogokopu v Šentjanžu. (2129—1)

Ravnokar je izšel

Stenski koledar
à 25 kr., po pošti 28 kr. (1988-8)

Skladni koledar
à 60 kr., po pošti 65 kr.

*** Josip Petrič ***
tovarniška zaloga papirja * * *
* * * v Ljubljani * * *
* * * Sv. Petra cesta šte. 4.

Gašper Bolte, izdelovalec
sodovice, Rimska cesta št. 10.

Slavnemu občinstvu, posebno gospodom gostilničarjem priporoča podpisane svoje izborni sodovico, napravljeno iz vode iz mestnega vodovoda ter z ogleno kislino (Kohlensäure), koja je priznana kot najokusnejša in najzdravejša. (43—47)
Vse odjemalce v naprej zagotavlja, vsikdar točne in vestne postrežbe, prosim za obila naročila ter beležim najudanejšo s spoštovanjem
Gašper Bolte, izdelovalec
sodovice, Rimska cesta št. 10.

Koroški
rimski vrelc
najfinejša planinska kislina voda, izkušena pri vsakem nahodu, posebno otroškom, ob slabem prebavljanju, pri boleznih na mehuru in ledvicah. 47
Zaloga v Ljubljani: M. E. Supan in P. Lassnik, v Kranju: Fr. Dolenz, A. Kummer, v Radovljici: Oton Homan, v Mojstrani: J. Kozjek.

Ivan Jax
Ljubljana, Dunajska cesta 13.
Tovarniška zaloga
šivalnih strojev
in velocipedov.

Postranski zaslužek
trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalno družbo prve vrste. Ponudbe pod „1.798“ (Gradec, poste restante. (875—30)

Vsakovrstno
česlanje
izvršuje in tudi poučuje
Giulielma N. (2111—3)
Dunajska cesta šte. 31, na dvorišču.

Išče se najemnik
za dobro obiskovano gostilno in trgovino z mešanim blagom blizo večjega trga in rudokopa. Omenjeni mora biti zmožen obeh jezikov. — Istotam se tudi odda (2120—2)
mlin in žaga.
Več pove upravnništvo „Slov. Naroda“.

Brivnica
v sredini mesta Gradca se radi selitve takoj prodaja. (2117—2)
Vprašanja in ponudbe: Gradec, glavna pošta restante pod „brivec“ 350.

Za dečka-dijaka se išče mirno
stanovanje s hrano
pri solidni obitelji po zmerni ceni.
Več se izve v upravnistvu „Slovenskega Naroda“. (21—271)

Vsestransko jako pohvaljena
„Vzgoja in omika“
ali izvir sreče
(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in prav olakati)
se dobi za predplačilo 1 gld. 80 kr., po pošti 1 gld. 90 kr., ali proti poštneemu povzetju pri **Jozefu Valenciju na Dunaju, (Wien), III. Bez., Hauptstrasse Nro. 84, 3. Stiege, II. St. Thür 38.**
Prodajalec je pripravljen, nerazrezano in čisto knjigo vzeti nazaj in povrniti denar. (1589-15)

Prodaja zemljišč.
Naslednja, v konkurzno maso „zapuščine Luke Tavčarja“ spadajoča zemljišča se izvensodno prodajo.
1.) Sodno na 6266 gld. 50 kr. cenjeno zemljišče v Šent Vidu pri Vipavi, obstoječe iz hiše št. 77 z opravo in fundus instructus, gospodarskih poslopij, vinogradov, travnikov, paše, njiv in gozdov, v približni meri 13 ha;
2.) Sodno na 13.206 gld. 55 kr. cenjeno posestvo Narpelj pri Krškem, obstoječe iz gospodske hiše „Vila Olga“ z opravo in fundus instructus, iz gospodarskih poslopij, vinogradov, travnikov, njiv in gozda, v približni meri 10 ha;
3.) Sodno na 11.253 gld. 56 kr. cenjeno zemljišče v Bukovju in Drenovicah pri Sušici-Vizelj, obstoječe iz hiše št. 39 v Bukovju z opravo in fundus instructus, gospodarskih poslopij, vinogradov, travnikov, pašnikov in gozda, v približni meri 31 ha.
Ponudbe naj se pošljejo do 15. decembra t. l. upravniku konkurzne mase, dru. Antonu vitezu pl. Schoeppl-u, odvetniku v Ljubljani, Gospodske ulice št. 5, kjer se tudi lahko vpogledajo cenilni zapisniki in zemljeknjižni izvlečki ter se dajejo nadaljna pojasnila. (2113—2)

Za lovce!
Vljudno naznanjamo, da smo dali
zastopstvo naše tvrdke za Kranjsko
gospodu puškarju F. Kaiser-ju v Ljubljani, Selenburgove ulice 6
kjer je tudi nekaj vzornih pušk na ogled. Dali smo tudi gospodu Kaiser-ju enega najboljših naših delavcev, ki je specialist v proizvodnji krogelj. Prosimo v potrebi zaupno se obrniti do našega zastopnika, ki daje vsakomur pojasnila, ter opozarjamo posebej na naše izvrstne
troceevne puške.
Vse puške so izdelane iz Krupp-ovega specialnega jekla.
Cenike na zahtevo zastopnj in poštne prosto.
Velepospšovanjem
J. P. Sauer in sin
Suhl v Thüringu.
(2079—2)

Blagajničarka

išče službe v kaki trgovini. Ista je dobro izobražena ter ima lepo ročno pisavo. Natančneje se izve v posredovalni pisarni A. Kališa, Jurčičev trg. (2128-1)

80 hektolitrov pristnega vina

proda po ugodni ceni
S. F. Schalk v Sevnici
iz svojega vinograda (2118-3)
na Vidmu pri Krškem.

L. Luserjev obliž za turiste.

Priznana najboljša sredstva proti kurjim očesom, žuljem itd. itd.

Glavna zaloga:
L. Schwenk-ova lekarna
Dunaj-Meidling.
Zahtevajte **Luserjev** obliž za turiste po 60 kr.
Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardetschläger,
J. Mayr, G. Piccoli. V Kranju:
K. Šavnik. (9-47)

V Prulah

se prodaja pod ugodnimi pogoji

manjše in večje parcele

pripravne za stavbe. Nekateri so pri vodi.
Več pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. (2039-3)

Continental
Bodega Company

Najboljši vir

za
zajamčeno pristna
južna vina:

Port-vino (746-6)
Sherry
Madeira
Marsala
Malaga
Tarragona
i. t. d.

Zalogo v Ljubljani imajo samo:
Peter Lassnik, trgovina s kolonijalnimi blagom, vini in delikatesami; M. Mardetschläger, lekarna „pri orlu“; in J. C. Praunseiss, trgovina z vini in delikatesami.

Učenca

iz dobre hiše, 14 let starega, sprejemem takoj.

F. Skušek (2127-1)

trgovina z mešaním blagom v Metliki.

Slaščice

torte, peciva za vsakovrstne slavnosti, predmete za sv. Miklavža in za Božič, kakor tudi blago iz voska

najčednejše izdelano, priporoča po najnižjih cenah

Teodor Novotny (1984-5)

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

Čokolada

(198-44)

SUCHARD

Pecivod

* na prodaj *

Cacao

Emilija Schuster

v Ljubljani, Rožne ulice št. 39

se priporoča v napravo perila vseh vrst

za gospode, dame in otroke

kakor tudi v izdelovanje celih oprav

za neveste in hotele.

Opiraje se na mnogoletno prakso, (služila sem mnogo let v eni največjih trgovin na tukajšnjem trgu kot prikojevalka) drznem se, zagotavljam nizke cene, prositi za blagohoten obisk, in jamčim za dober prikrój in solidno izvršitev. (2082-2)

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj. (17)

Podružnica za prodajo mesa.

Usojam se naznaniti slavnemu p. n. občinstvu, da otvorim v nedeljo, 26. t. m.

pred Konjušnico št. 2

drugo prodajalnico za meso

kjer se bode prodajalo meso tiste vrste in po nižji ceni kakor v moji glavni prodajalnici, ki jo imam še vedno na Sv. Petra cesti št. 9.

Priporočam se torej cenjenim naročnikom za mnogobrojen obisk.

Z odličnim spoštovanjem

Andrej Marčan.

(2131-1)

Občina Jesenice na Gorenjskem

razpisuje

službo občinskega policaja

z letno plačo 400 gl. in prosto službeno uniformo. Oziralo se bode v prvi vrsti na bišje orožnike, v drugi na doslužene vojake. Prosilci morajo biti zmožni slovenskega in nemškega jezika. Prošnje, opremljene z vojaško prehodnico in pravstvenim sprčalom, je vlagati

do 10. decembra t. l.

(2108-3)

pri občinskem predstojništvu na Jesenicah.

Jesenice, dne 18. novembra 1899.

Jožef Klinar

občinski predstojnik.

Izkušeno dobre kvalitete

blaga za moške obleke

razpošilja

oddelek za sukno

(1789-17)

Kastner & Öhler, Gradec.

Špecialiteta: Štajerski loden.

Vzorci se razpošiljajo brez stroškov.

Stalne cene.

Izjava.

Moj soprog Pavel Leitgeb, c. kr. šolski nadzornik v Celji, je umrl za ostrupljenjem krvi, katero je bilo posledica rane po zbadljaju. Bil je pri glavnem zastopu

graške „Narodne delniške zavarovalne družbe proti nezgodam“

zavarovan za svoto 5000 kron reci: pet tisoč kron, za slučaj nezgode in na korist svojim dedicem. Dne 11. novembra je dobilo glavno zastopstvo od sirotinskega urada nalog, da meni kot vdovi izplača od omenjene svote 2400 kron, ostanek 2600 kron pa da deponira pri sirotinskem uradu. Že dne 16. novembra sta se izplačali dotični svoti in čutim dolžnost, da glavnemu zastopu „Graške narodne delniške zavarovalne družbe proti nezgodam“ za kulatno in hitro likvidiranje javno izrečem svoje priznanje in svojo zahvalo.

V Celji, dne 16. novembra 1899.

Fr. Pirkmaier,
kot varuh.

Marija Leitgeb,

c. kr. šolskega nadzornika vdova.

Resničnost gorenjih podatkov se potrjuje.

C. kr. okrajno sodišče v Celji kot sirotinski urad.

Oddelek IV., dne 18. novembra 1899.

(2104-2)

Otvoritev gostilne v Rožnih ulicah št. 19

prej „Vodnikov hram“.

Slavnemu p. n. občinstvu naznanjam, da sem v lastni hiši otvoril

gostilno „pri Korčetu“

ter se bodem potrudil cenjenim obiskovalcem vsestransko postreči s pristnimi vini kakor z zdravo, tečno in izborna hrano. Dobijo se istrska in dolenska vina, nova in stara po naslednjih cenah:

Istrsko novo po	40 kr.
Istrsko staro po	36 „
Crno istrsko po	32 „
Dolensko po	36 „

Za mnogobrojen obisk prosi uljudno

Ivan Korče.

(2122)

Založena 1847.

Založena 1847.

Tovarna pohištva
J. J. NAGLAS

v Ljubljani

(161-47)

Zaloga in pisarna.

Turjaški trg št. 7

Tovarna s stroji:

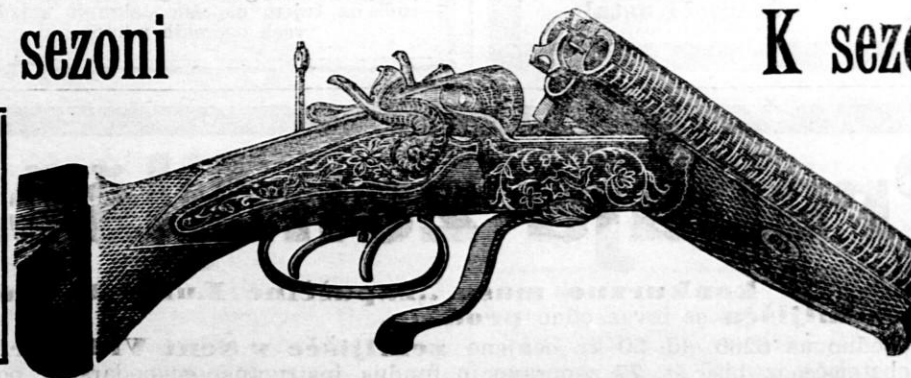
Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne
sobe, oprave za salone, žimnate mo-
droce, modroce na peresih, otroške
vozičke, zastore, preproge itd.

K sezoni

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste, revolverjev no., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

troceevne puške

kotore izdelujem v svoji delavnici in kotore se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu priporočajo najbolje.

Ker sem na Kranjskem edini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Z velespoštovanjem

(1882-20)

Fran Sovčik, puškar v Ljubljani v Židovskih ulicah.

Gromoviti „Na zdar“! gospici Milki v Železnikih.

Holandsko-ameriška črta.

Parniki vozijo po 1krat do 2krat na teden
iz Rotterdama v New-York.
Pisarna za kajute:
Dunaj, I., Kolowratring 10.
Pisarna za medkor: Dunaj, IV., Weyringerg. 7A.
I. kajuta:
Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 290-400*
1. novembra do 31. marca . . . 230-320
II. kajuta:
Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . mark 200
16. oktobra do 31. julija . . . 180
* Po legi in veličnosti kajute in po hitrosti in eleganci parnika. (1845-8)

Združene tovarne za
volneno blago razprodajo
letos zopet po meni pri-
bližno 4000 komadov
**vojaških
čabrak**

za slepo ceno
le gld. 2-50 komad in gld. 4-25 par.
(6 parov vpošlje se poštne prosto)
neposredno posestnikom konj. Te debele, neraz-
rušne čabre so gorke kakor kozuh, temno-
sive ali temnorjave, približno 150/195 cm velike,
torej pokrijejo celega konja. Naročila se izvršu-
jejo le, ako se vpošlje znesek naprej ali s poštnim
povzetjem, ter so poslani na

Steiner-jevo (2047-3)
komisionalno trgovino združenih tovarn za čabre
DUNAJ, II., Taborstr. 27.

Za neugajajoče se zavežem poslati prejeti
znesek nazaj.
Na tisoče priznanih in zopet naročilnih
pisem, kakor od kneza Schwarzenberga upravl-
jateljskega urada; Turach; A. Roven, župana Podkay;
Franca Levsteka, Černeta, Albersa gostilne, Pet-
tenau; Noisterniga, Mallnitz; preč. župnika Ba-
sebyna itd.
Na zahtevo se cenilnik gospodarskih predmetov
pošlje zastoj in poštne prosto.

Veliki krah!

New-York in London nista priznala
niti evropski celini ter je bila velika to-
varna serbrnine prisiljena, oddati vso
svojo zalogo zgolj proti majhnemu pla-
čilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvr-
šiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur
sledede predmete le proti temu, da se
mi povrne gld. 6-60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s
pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega
komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavali žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica
za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za
mleko;
- 2 kom. amer. pat. srebrnih kupic za jajce;
- 6 kom. ang. Viktorija čaše za podklado;
- 2 kom. efektivnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.

44 komadov skupaj samo gld. 6-60.

Vseh teh 44 predmetov je poprej
stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
po tej minimalni ceni gld. 6-60. Ameri-
čansko patent srebro je skozi in skozi
bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let,
za kar se garantuje. V najboljši dokaz,
da leta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji
zavežem se s tem javno, vsakemu, ka-
teremu ne bi bilo blago všeč, povrniti
brez zadržka znesek in naj nikdor ne
zamudi ugodne prilike, da si omisli to
krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

prekrasno

božično in novoletno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se **Jedino le v** (1841-8)

A. HIRSCHBERG-a

Eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandstr. 19/W. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju
ali če se znesek naprej vpošlje.

Cistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zvrsteno natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina).

Izvirček iz pohvalnih pism.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako
zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

Jako zadovoljen z Vašo zbirko, bodem isto
pri vsaki priliki priporočal. Z velespoštovanjem

Gradec. Anton Marx, c. kr. pol. uradnik.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako
koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Nobedno potrebno
Najboljša
USTNA VODA
priporočena od profesorjev: dvornega svetnika
Oppolzerja, Schnitzlerja, Kaintzbauerja in dr.
že petdeset let sem, je nedvomno
ANATHERIN
od c. kr. dvornega zobozdravnika dr. J. G.
Poppa na Dunaju
v steklenicah á gld. 1-40, gld. 1.-, gld. -50 s
presenetljivim uspehom proti vsem ustnim in
zobnim zlom, zobnim bolečinam, smrdljivemu
dihu, prhkim zobem, utrjuje zobno meso, ob-
drži zobe do visoke starosti, varuje zvečilne
organe, da ne gnijejo. (2098-2)
Zobni prah 63 kr., Anatherin - zobna pasta v
steklenih posodicah 70 kr., v zavitkih 35 kr.
Zobna plomba gld. 1.-, aromatično zeliščno
milo za odpravo kožne nečednosti 30 kr.
V vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah.
Pristno le, če je v steklenicah, kakor je na
strani, z modro etiketo v francoskem jeziku in
v zlatem tisku z mojo trdiko.
za vsako rednino.

Jaz Ana Csillag
s svojimi 185 centi-
metrov dolgimi Lo-
reley-lasmi dobila
sem jih vsled 14me-
sečne uporabe svoje
samoiznajdene
pomade. To so naj-
slavitejšje avtoritete
priznale za jedino
sredstvo, ki ne pro-
vzroča izpadanja las,
pouspešuje rast istih,
poživlja lasnik, po-
uspešuje pri gospo-
dih polno močno rast
brk ter daje že pri
kratki uporabi lasem
na glavi kakor tudi
brkam naraven lesk
ter polnost in ohrani
te pred zgodnjim
osivljenjem do naj-
višje starosti.
Cena lončka 1 gld.
2 gld., 3 gld., 5 gld.
Pošiljam po pošti
vsak dan, ako se
znesek naprej
pošlje ali pa s
poštnim povzetjem po vsem svetu iz to-
varne, kamor naj se pošilja vsa naročila.
Ana Csillag
Dunaj I., Seilergasse 5. 20972

Posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
Gospodske ulice št. 6.
Išče nujno: Spretne, samostojne ku-
harice za oficirsko menažo; predajalke za
trgovino z mešanim blagom, jako dobro, samo-
stojno mesto; delavca za izdelovanje klobas v
Trst, 18 gld. plače, vse prosto; kuharice in
hišine za Hrvaško, 12-14 gld. plače (3 osebe,
potnina tukaj); spretno kuharico za Pulj in
Ljubljano; oženjenega plačilnega mar-
kerja itd. itd. Več se izve istotam. (2125)

Slavn. občinstvu ljubljanskemu in na
deželi uljudno naznanjam, da sem zopet za-
čela izdelavati slovite

kranjske klobase

kakor tudi
krvave in jetrne klobase

in prosim, da mi slavno občinstvo podeli
svojo naklonjenost in svoje zaupanje
Naročila na vsakovrstne klobase vspre-
jema zame iz prijaznosti gospod

J. C. Praunseiss
trgovec z delikatesami, Mestni trg.
S spoštovanjem

(2087-3) **Barbara Kopač.**

Premestitev obrti.

Usojam si visokocastitim gospodom
zdravnikom ter svojim častitim odjemal-
cem uljudno naznaniti, da sem svojo obrt
preložil iz hiše Poljanski nasip št. 48

v hišo Sv. Petra nasip št. 5

ter prosim najuljudneje, tudi za naprej me
počastiti z mnogoštevilnimi naročili.

Velespoštovanjem

K. Piotrowski

ortopedist in bandažist.

Dobavitelj tukajšnje deželne bolnice in
drugih zavodov. (2107-3)

Akcijska zavarovalnica za
življenje in rente.
Allianz
Generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko
Gradec, Ballhausgasse 1.

Po poročilu c. kr. „Wiener Zeitung“ od dne 12. junija 1898 doletela je „Allianz“ velika čast, da
si je Nj. Veličanstvo cesar plastično-grafični objekt ogledal in o posebnem uspehu „Allianze“ v za-
devi zavarovanja naroda kakor o rapidnem napredovanju družbe Najvišje priznanje izrekel ter ime-
noval zavarovanje naroda posebno važno podvzetje.

Polno vplačani akcijski kapital **1,000.000 kron.**
Rezerva premij dne 31. decembra 1897 **2,617.773 kron.**

L. 1897 se je na podlagi 1259 smrtnih slučajev izplačalo 398.378-90 kron. Od 1. 1898-
1897 se je izplačalo 1,654-378-16 kron.

Tedenska premija od 10 vinarjev višje.

Neizpremenljiva premija. — Plačevanja v dokladah niso dovoljena. — Stroške za zdrav-
niško preiskovanje, vse pristojbine kolekov in pobotnice za premije plača družba.

V slučajih smrti se zavarovana svota takoj in polno izplača, če je šest mesecev
preteklo od časa zdravniškega preiskovanja.

Če je zavarovani v svojem ali izven svojega delokroga ponesrečil ter umrl, tedaj
ni to samo na sebi vzrok, da bi zavod ne plačal zavarovane svote.

Če je zavarovanje trajalo cela tri leta, se izplača v slučaju samomora cela
zavarovana svota.

Če tri leta minejo, mogoče je dobiti posojilo z 5% obresti

Po treh letih dobe se, ako se premije ne plačujejo nadalje, police brez premij.

Če je policia radi neplačanja premije svojo veljavo izgubila, mogoče je, da se zopet
v teku jednega leta obveljavi, ako je zavarovanec popolnoma zdrav.

**Zavarovanje dosmrtno in na doživetje. — Zavarovanje mladostnih
osob. — Zavarovanje otrok.** (1793-9)

Zavarovanja do 2000 kron z tedenskimi doplačili od 10 vinarjev višje po tarifi.

Prospekte in tarife razpošilja agentura na zahtevanje brez stroškov.

Zastopniki se iščejo za vse kraje na Kranjskem in naj svoje ponudbe pošljejo gorenji agenturi

Hôtel Liebold
Dragotin Doljan v Zagrebu.
Popolnoma renoviran hotel. Krasne prostore sobe. Največji
komfort. Omnibus pri vsakem vlaku. Cene primerno nizke.
Pristna hrvaška in inozemska vina. Prava, okusna hrvaška
kuhinja.
Rojakom Slovincem se priporočam za mnogobrojen obisk.
Vsakdo, ki je obiskal moj hotel, je bil zadovoljen.
Z velespoštovanjem
*** Dragotin Doljan ***
hótelir.
(1977-8)

Najboljše črnilo svetá!
Kdor hoče obutalo ohraniti lepo bleščeče in trpežno, naj kupuje samo
Fernolendt čreveljsko črnilo
za svetla obutala samo (1996-3)
Fernolendt crème za naravno usnje.
Dobiva se C. kr. priv. povsodi.
tovarna ustanovljena 1832. leta na Dunaji.
Tovarniška zaloga: Dunaj, I., Schulerstrasse št. 21.
Radi mnogih posnemanj brez vredno-
sti pazi naj se natančno na moje ime **St. Fernolendt.**

Razpis.
Za napravo pokopališnega zidu, stavbo mrtvašnice in
napravo dovoznega pota k pokopališču v Šmarji pri Ljubljani
razpisuje se
zmanjševalna dražba.
Te naprave so proračunjene skupaj na 4400 gld. Načrti in pogoji so v pisarni
županstva v Šmarji na vpogled.
Ponudbe, ki jim naj bo priložena 20% varčina, naj se pošljejo
do 24. decembra t. l.
na stavbni odbor v Šmarji pri Ljubljani.
Za stavbni odbor:
(2124-1) **Josip Ogorelec, načelnik!**

Predzadnji mesec!!
6 žrebanj
imajo srečke
velike dobrodelne loterije
na korist polikliničnega društva (bolnice).
Pokrovitelj: Nj. c. in kr. Visokost nadvojvoda Jožef
Pokroviteljica namestnik: Nj. eminence kardinal dr. Lorenz Schläuch.
Glavni dobitok 100.000 kron.
5 á 20.000, 5000 kron itd. itd. vrednosti.
Na željo odkupi zopet vse dobitke z 20% odbitka upravnistvo na Dunaju.
Vsaka srečka igra brez nadplačila pri vseh 6 žrebanjih in se z eno srečko lahko zadene šest
glavnih dobitkov.
Glasom odredbe c. kr. finančnega ministrstva pod št. 45922/1898 se je prodaja teh
srečk dovolila tudi v Avstriji.
Cena jedne srečke samo 1 krono. (1849-8)
Prvo žrebanje že 4. januarja 1900.
Žrebanja bodo nepreklicno ob določenih dneh.
Srečke samo po 50 kr. priporoča banka J. C. MAYER.

Singer-jevi šivalni stroji so neobhodno potrebni za domačo rabo in industrijo.
Singer-jevi šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in v izvršitvi.
Singer-jevi šivalni stroji so v vseh tovarniških podjetjih najrazširjenejši.
Singer-jevi šivalni stroji so za umetno vezenje najpripravnější.

Učilni kurzi zastoj, tudi v modernem umetnem vezanju.

Šivalni stroji Singer Co. imajo se zahvaliti za svetovno slavno ime izborni svoji kvaliteti ter veliki delavni zmoglosti, katera že od nekdaj odkupljata tovarniške izdelke imenovane tvrdke. Vedno naraščajoče spečevanje, izvrstna odlikovanja na vseh razstavah ter čez 40letni obstoj tovarne jamči najboljše za dobroto naših strojev.

Singerjevi elektro-motorji, posebno za šivalne stroje, v vseh velikostih.

Singer Co. delniška družba za šivalne stroje.

Prejšnja tvrdka: G. Neidlinger.

GRADEG

Sporgasse št. 16.

Celovec

Burggasse št. 19.

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 6.

Oženjen, trezen, spreten

kovač

sprejme se takoj in se mu izroči kovačnica.

Več pove gosp. **Karol Lenče** v Laverel pri Ljubljani. (2027-1)

Varst. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-jeve lekarnice v Pragi
 priznana izborna, bolečine tolažeča mazilo; po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva v vseh lekarnah. Zahtevati naj se blagoviti to splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „Sidro“ iz Richter-jeve lekarnice in sprejme naj se iz opreznosti le take steklenice kot pristne, ki imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elizabete cesta 5. (2006-5)

Dr. Rose balzam

za želodec iz lekarnice

B. FRAGNER-jav Pragi

je že več kakor 30 let občno znano domače zdravilo slast vzbujajočega, prebavljane pospešujočega in milo odvajajočega učinka.

SVARILLO!

Vsi deli anabalaže imajo zraven stoječo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga lekarna B. Fragnerja v Pragi
 Malá Strana 203, ogelj Ostrohovalice.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarjih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardet-schläger, J. Mayr; dalje v vseh lekarnah Avstro-Ogerske. a (367-16)

Nezaslišano! Čudovito!
 240 komadov za samo glj. 1-95

1 elegantna ura s triletnim jamstvom in goldin-verižico, 1 čudovito eleganten nastavek za smodke z jantarem, 1 krasna kravatna igla s simili-brilantom, 1 jako eleganten prstan z imit. biserom za gospode ali dame, 1 ducata platnena žepna robca z barvanimi obročki, 1 praktični žepni tintnik z angleškim mehanizmom, 1 fina ščetka za obleko, par finih nogovic, 1 jako elegantna damska broša najnovejšega načina, 1 krasna garnitura, obstoječa iz manšetnih, zavrtniških in naprskih gumbov poslednje zjamčeno 3%, zlato, 1 krasno toaletno zrcalo z etuijem in finim česalom in še nad 200 komadov, ki so v hiši koristni in neobhodno potrebni.

Vsi ti krasni predmeti se dobivajo le še kratek čas. Nikdo naj torej ne zamudi prilike, ker je vsako sleparstvo popolnoma izključeno, ter se neugajajoče brez zadržka vzame nazaj.

Razpošilja po c. kr. poštne povzetju ali ako se pošlje denar naprej:

zaloga Ernst Buchbinder
Krakau L/M.

Poštno predalo šte. 25.

Ako se naročita dva zavoja, se dobi jako fin žepni nož z dvema rezili kot darilo. (2035-4)

Ugodna prilika!

Janko Klopčič

urar, zaloga zlatnine in srebrnine
 Ljubljana, Prešernove ulice št. 4.

Razne žepne in stenske ure, lične budilke po izdatno znižanih cenah.

Popolna razprodaja

okusno izdelanih predmetov iz srebra in kina-srebra.

Raznovrstni kinč

iz 14-kr. zlata, double, srebra, granatov.

Opozarjajoč slavno občinstvo na to posebno ugodno priliko za nakupovanje, priporoča se

z velespoštovanjem

Janko Klopčič
 urar.

(2074-4)

Znižane cene!

Št. 37.998

(2092-3)

Prodajalnice v najem.

V poslopji meščanske imovine v Ljubljani je več v Lingarjevih ulicah in proti Pogačarjevemu trgu ležečih prodajalnic za znižano najemnino takoj ali od 1. febru- varja 1900 oddati v najem.

Pogoje pove in pojasnila podeli mestni gospodarski urad ob navadnih uradnih urah.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 13. novembra 1899.

Št. 38.429

(2099-3)

Razpis službe.

Pri podpisnem mestnem magistratu razpisuje se služba

provizoričnega uradnika

ki bode imel voditi

posredovalnico za delo in službe.

Plača znaša 825 goldinarjev.

Prošnje vlagati je do 30. novembra 1899.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 15. novembra 1899.

R. DITMAR
DUNAJ

Električni

razsvetljevalni predmeti

Petrolejske svetiljke

lestenci, svetilnice

vsake vrste in cene.

Varnostne svetiljke

za olje in sveče.

(2071-3)

Cena darila za Miklavža in Božič!

Preselitev in razprodaja.

Anton Zagorjan

se je preselil

(2130-1)

v Lingarjeve ulice v novo meščansko palačo

(prejšno Kresijo) in tu

razprodaja

vso zalogo, knjige, pisarniški in pisemski papir, kuverte, vizitnice, kasete, poslovne knjige, noteze, razne šolske zvezke in druge šolske potrebščine itd.

pod tvorniško ceno.

Ker želi vse kar najprej mogoče razprodati, so cene neverjetno nizke in zato vabi p. n. občinstvo k obilnemu nakupovanju.

Cena darila za Miklavža in Božič!

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme

In poverjeni zalagatelj ces. kr. unif. blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremičljivih havelokov po najnovejši fa- conu in najpovoljnejših cenah. Angle- ško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Gospodom uradnikom se pripo- roča za izdelovanje vsakovrstnih uni- form ter preskrbuje vse zraven spa- dajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. judi- nim uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in baretov. 47

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo naj- večjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budilk in salon- skih ur, vse samo dobre do najfinejše kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih in sten- skih urah so vedno v zalogi. 47

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Puškar
Fran Kaiser

v Ljubljani

Šelenburgove ulice št. 6

se usoja najbolje priporočati se p. n. gg. lovcem za

lovsko sezono.

Zunanja naročila se točno izvršujejo. 47

• Vzorci na zahtevanje poštine prosto. •

S tem uljudno naznanjam slav. p. n. občinstvu, da je moja trgovina s suknom založena z najnovejšim blagom

za jesensko in

zimsko sezono.

Imam tudi največjo zalogo Krenner- jevega blaga iz Škofje loke, domač izdelek najboljše vrste.

Priporočam se slav. p. n. občin- stvu za mnogobrojen obisk z velespoštovanjem 47

Hugo Ihl.

Suknenih ostankov vedno veliko v zalogi.